

LØVLIEN GEORÅD
Geoteknisk og ingenørgeologisk rådgiver MRIF

STATSBYGG ØST

25 SEPT 2007

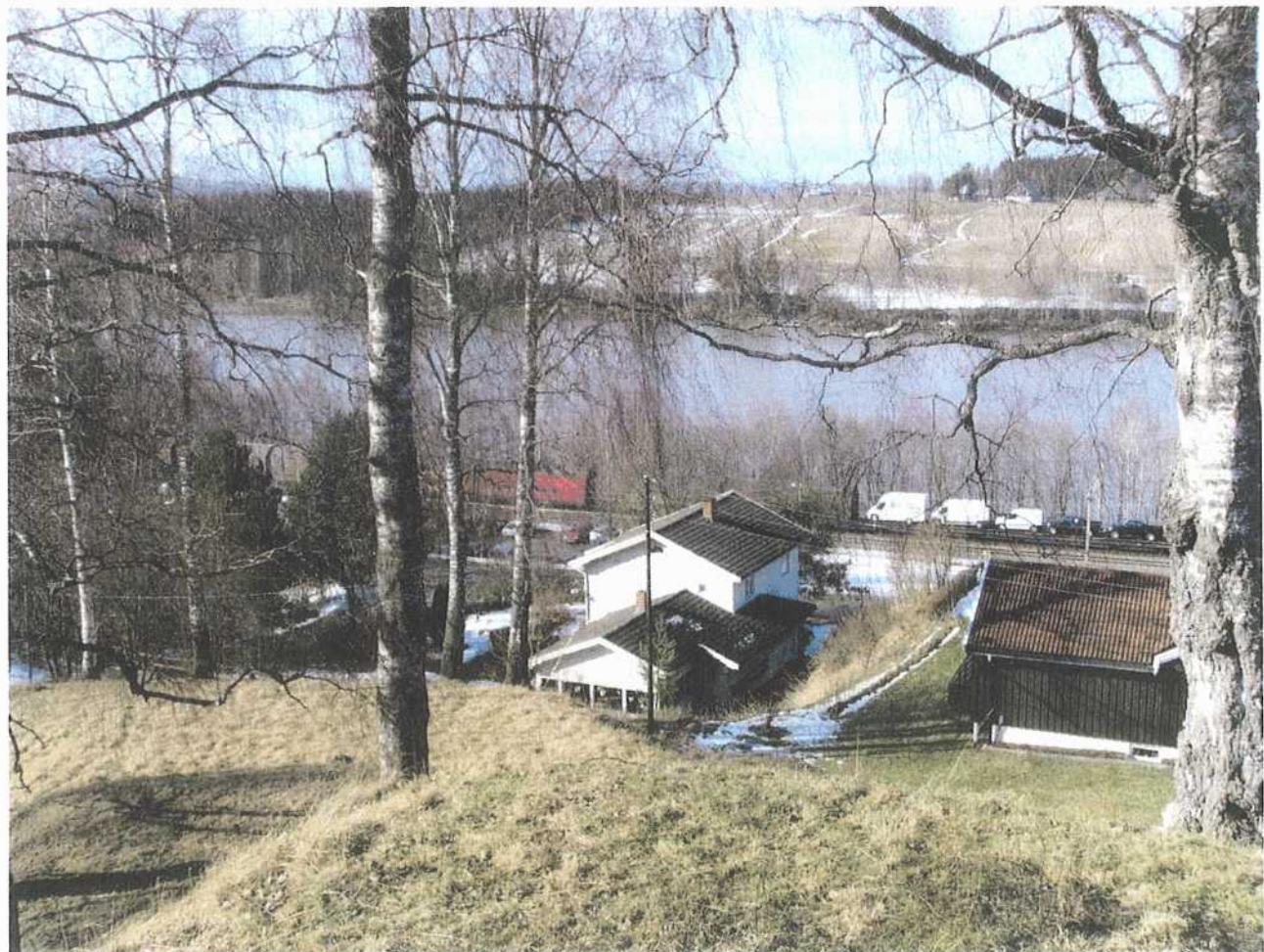
S.nr.: 200601676-10
Ark.: 15 BL 2

Statsbygg øst

536 Blaker Skanse, Sørum

Grunnundersøkelser

Geoteknisk rapport 07-31 nr. 1

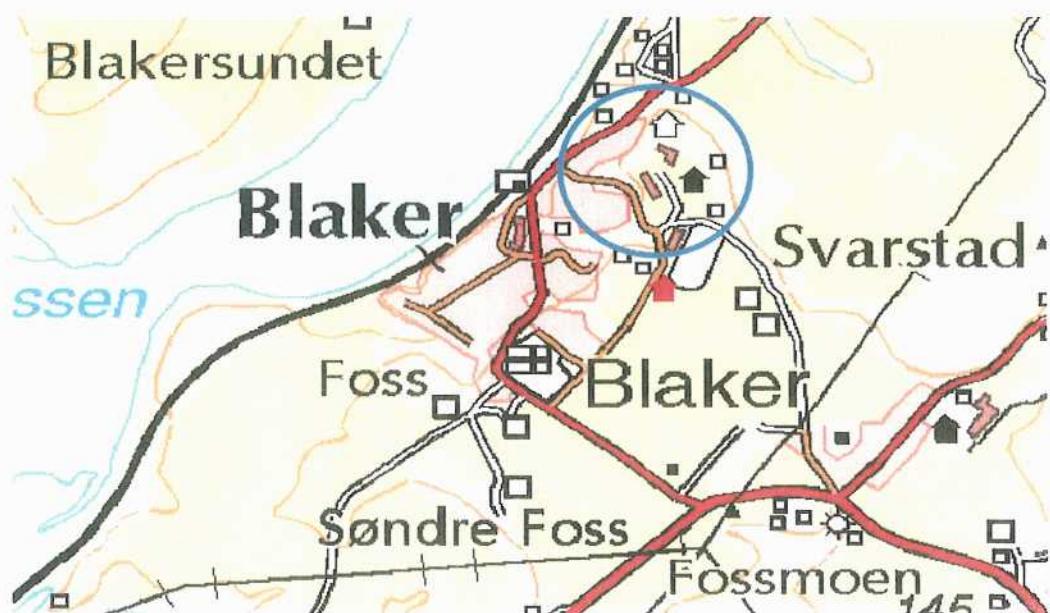
Bilde fra Skansen ned mot Glomma

Prosjektnr: 07-31	Dato: 24.09.07	Saksbehandler:
Kundenr: 1235	Dato: 24.09.07	Sidemannskontroll: <i>Per Harald Læke</i>

Fylke: Akershus	Kommune: Sørum	Sted: Blaker
Adresse: Skanseveien, 1925 Blaker	Gnr: 118	Bnr: 3

Tiltakshaver:
Oppdragsgiver: Statsbygg øst
Rapport: 07-31 nr. 2
Rapporttype: Geoteknisk rapport
Stikkord: Totalsonderinger, dreietrykksonderinger, CPTU, prøvetaking,
poretrykksmåling, stabilitet
UTM: 32V 6654200 628600

INNHOLD	Side
1. Innledning	3
2. Utførte undersøkelser	3
3. Grunnforhold	4
4. Stabilitet	5
5. Mulige tiltak	6
6. Konklusjon	6

Bilag	Nr
Situasjonsplan m/ boredybder, M=1:1000	1
Terrengrøprofil med boreresultater, M=1: 200	2-8
CPTU sonderinger med tolkning	9-14
Løsmasseprofil, M=1:200	15-16
Treaksialforsøk	17-18
Koordinat – og borpunktliste	19
Stabilitetsberegninger	20-24

Vedlegg	Nr.
Eksempel på totalsondering m/ forklaring	1
Eksempel på dreietrykksondering m/ forklaring	2
Forklaring av trykksondering (CPTU)	3
Forklaring av løsmasseprofil	11

1. Innledning

Statsbygg øst har fått en henvendelse fra naboenene nedenfor Blaker Skanse om at terrenget er i endring. Dette gjelder både selve vollkonstruksjonen og bekkedalen langs Skanseveien.

Løvlien Georåd AS er engasjert til å vurdere stabilitetsforholdene generelt, jfr. notat datert 26.04.07, og til å utføre supplerende grunnundersøkelser som grunnlag for en mer detaljert vurdering. Vi har benyttet Mesta AS som underleverandør på grunnboring og NTNU som underleverandør på laboratorieundersøkelser.

Vi har fått tilgang til 4 dreiesonderinger utført av siv.ing. Per Øivind Fredheim. Disse er tatt med på bilagene i rapporten og danner sammen med de nye undersøkelsene grunnlaget for vurderingene.

Statsbygg øst har vært representert både ved Ola Røsholt, Hanne Cecilie Apalnes og Rolf Jullum.

2. Utførte undersøkelser

Markarbeid

Det er utført totalsondring i 4 punkt, dreietrykksondring i 3 punkt, CPTU-sondering i 3 punkt, prøvetaking i 2 punkt og det er satt ned 6 hydrauliske piezometere for måling av poretrykksforhold. Prøvetakingen består av 5 representative poseprøver og 12 uforstyrrede 54mm sylinderprøver. Poseprøvene er levert eget laboratorium for analyse, mens sylinderprøvene er analysert hos NTNU i Trondheim.

Totalsonderinger og prøvetaking ble utført før fellesferien(19.06 og 05.07), mens CPTU, dreietrykksonderinger og nedsetting av piezometere ble utført 6. og 7.08.07. Markarbeidet er for det meste utført med hydraulisk borerigg av typen Geotech 605D. Punktenes plassering med boredybder er vist på bilag 1.

Alle sonderingene er digitalt registrert og overført. Fjell er ikke nådd i noen borpunkter. Dreietrykk- og totalsonderingsresultatene er vist på bilag 2-8 og disse sonderingene er generelt forklart i vedlegg 1 og 2 bak i rapporten.

CPTU sonderingene med tolkning er vist på bilag 9-14 og denne sonderingsmetoden er forklart på vedlegg 3.

Laboratoriearbeid

Det er utført klassifisering og beskrivelse samt måling av vanninnhold av samtlige prøver. På sylinderprøvene er det i tillegg målt udrenert skjærstyrke og romvekt. Disse rutineundersøkelsene er vist på løsmasseprofiler bilag 15-16 og løsmasseprofilene er generelt forklart på vedlegg 11 bak i rapporten.

I tillegg er det utført 5 treaksialforsøk for måling av styrkeparametere på effektivspennningsbasis. Disse resultatene er vist på bilag 17 og 18.

Målearbeid

Borpunktene er satt av oss og er innmålt med GPS landmålingsutstyr av Mesta AS v/ Bjørn Olav Engh. Basert på dette har vi utarbeidet en koordinat- og borpunktliste på bilag 19.

3. Grunnforhold

Topografi

Hele området er opparbeidet. Vollene og området på toppen av Skansen består av oppfylte sandmasser. Massene er kjørt med hest, antagelig fra Glommas bredder for ca. 400 år siden. Under vollene ble det lagt tømmer som har fungert som jordarmering.

Løsmasser

Løsmassene består av 0-12 meter sand over leire som er bløt til middels fast i toppen og middels fast til fast i dybden. *Leira er delvis kvikk.*

I punkt 2 viser prøvetakingen at udrenert skjærstyrke er 30 kN/m^2 i toppen avtagende til under 10 kN/m^2 på 15 meters dybde. CPTU sonderingen viser $25-50 \text{ kN/m}^2$ i det samme dybdeintervallet. Vi antar av CPTU-sonderingen gir et riktigere bilde på styrken i kvikke masser. Som grunnlag for stabilitetsberegnogene, benyttes derfor en forsiktig tolkning av CPTU.

I punkt 7 viser prøvetakingen at udrenert skjærstyrke er 35-50 ned til 15 meter, mens CPTU sonderingen viser $20-40 \text{ kN/m}^2$ i det samme dybdeintervallet. Det er forholdsvis uvanlig at laboratoriemålt styrke er høyere enn styrke målt in-situ. Massene i punkt 7 er sensitive, men ikke kvikke.

Treaksialforsøkene fra punkt 2 viser at det er presset ut mye porevann under konsolidering. Det vil si at prøvene har vært forstyrret. Prøven fra 4,4 meter er minst forstyrret og har en styrketopp like før 2% deformasjon. Dette tyder på at friksjonsvinkelen er ca. 34° ved $a=5$. Treaksialforsøkene i punkt 7 er generelt av bedre kvalitet og tyder på en friksjonsvinkel på 32° med attraksjon = 5 kN/m^2 . Som grunnlag for stabilitetsberegnogene har vi brukt en noe mer forsiktig tolkning, men selv dette er meget bra parametere til leire å være:

$$\begin{aligned} \text{attraksjon:} & \quad a=5 \text{ kN/m}^2 \\ \text{Friksjonsvinkel:} & \quad \varphi=28^\circ (\operatorname{tg}\varphi=0,53) \end{aligned}$$

Poretrykk

De hydrauliske piezometrene ble avlest 20.08.07. Resultatene er inntegnet på profilene. Som vi ser er det poreundertrykk under vollene og poreovertrykk i skråningen.

Fjell

Vi vet ikke dybden til fjell.

4. Stabilitet

Profil 1

På toppen er det ca. 12 meter sand over leire. Terrenget har en helning på ca. 1:2 med en høydeforskjell på 16 meter. Stabilitetsforholdene vurderes som dårlige, men ikke kritiske.

Profil 2

På innersiden av vollen er det 8-9 meter sand over leire.

I bunnen av skråningen er det leire helt opp i terrenget. Det grunneste piezometeret indikerer grunnvannstand nesten i terrenget.

Terrenget har en helning på ca. 1:2 med en høydeforskjell på 12 meter. Utførte stabilitetsberegninger indikerer at materialfaktoren er ca. 1,0 for udrenerte parameter og 1,6 for drenerte som vist på bilag 20 og 21. Det vil si at forholdene er tilfredsstillende under stabile forhold, men kan være ustabile ved brå endringer (jordskjelv, sprengningsarbeider el.l.)

Profil 3

På toppen er det ca. 12 meter sand over bløt leire. På tomta nedenfor er det opp mot 10 meter sand og silt over leire. Terrenget har en helning på ca. 1:1,3 med en høydeforskjell på 15 meter. Vi antar at sand og siltfyllingen på tomta nedenfor virker stabilisende(støttefylling), men nedre del av vollen skulle gjerne vært noe slakere.

Profil 4

I bunnen av profilet er det ca. 5 meter sand og silt over middels fast til fast leire. Dette området er neppe kritisk da terrengryggen fungerer som støttefylling.

Profil 5

På toppen er det 12-13 meter sand over leire. I bunnen er det leire helt opp mot terrenget.

Utførte stabilitetsberegninger tyder på at dette området er kritisk både når det gjelder udrenerte og drenerte styrkeparametere, jfr. bilag 22 og 23. Forholdene er kritiske både mhp lokal utglidninger og større glideplan. Dette indikerer både beregningene og det faktum at bjørkene har krumme stammer.

Profil 6

På toppen er det sand ned til ca. kote 135 og leire under. Under skråningen er det ca. 5 meter sand over leire. Forholdene vurderes å være noe mindre kritiske enn i profil 5.

5. Mulige tiltak

Stabilitetsforholdene er for en stor del dårlige. I området rundt profil 5 er forholdene svært dårlige. Tiltak for å bedre forholdene blir svært omfattende fordi skråningen er så høy. En kunne tenke seg ett eller flere av følgende tiltak:

1. terrengrrondering
2. jordnagler
3. kalk-sementpeler
4. elektroosmose
5. elektrolyse

1. Utslaking av terrengrrondering er svært uheldig da Blaker Skanse er fredet. Bearbeiding av terrenget må likevel vurderes dersom andre tiltak ikke lar seg realisere.

2. Jordnagler må eventuelt være svært lange for å komme bak bruddplanene. På bilag 24 har vi forsøkt å illustrere effekten av 20 meter lange nagler satt i rutemønster 3x3 meter. Sammenlignet med bilag 22 ser vi at forbedringen er ca. 1,167/1,086 som er ca. 7,5%.

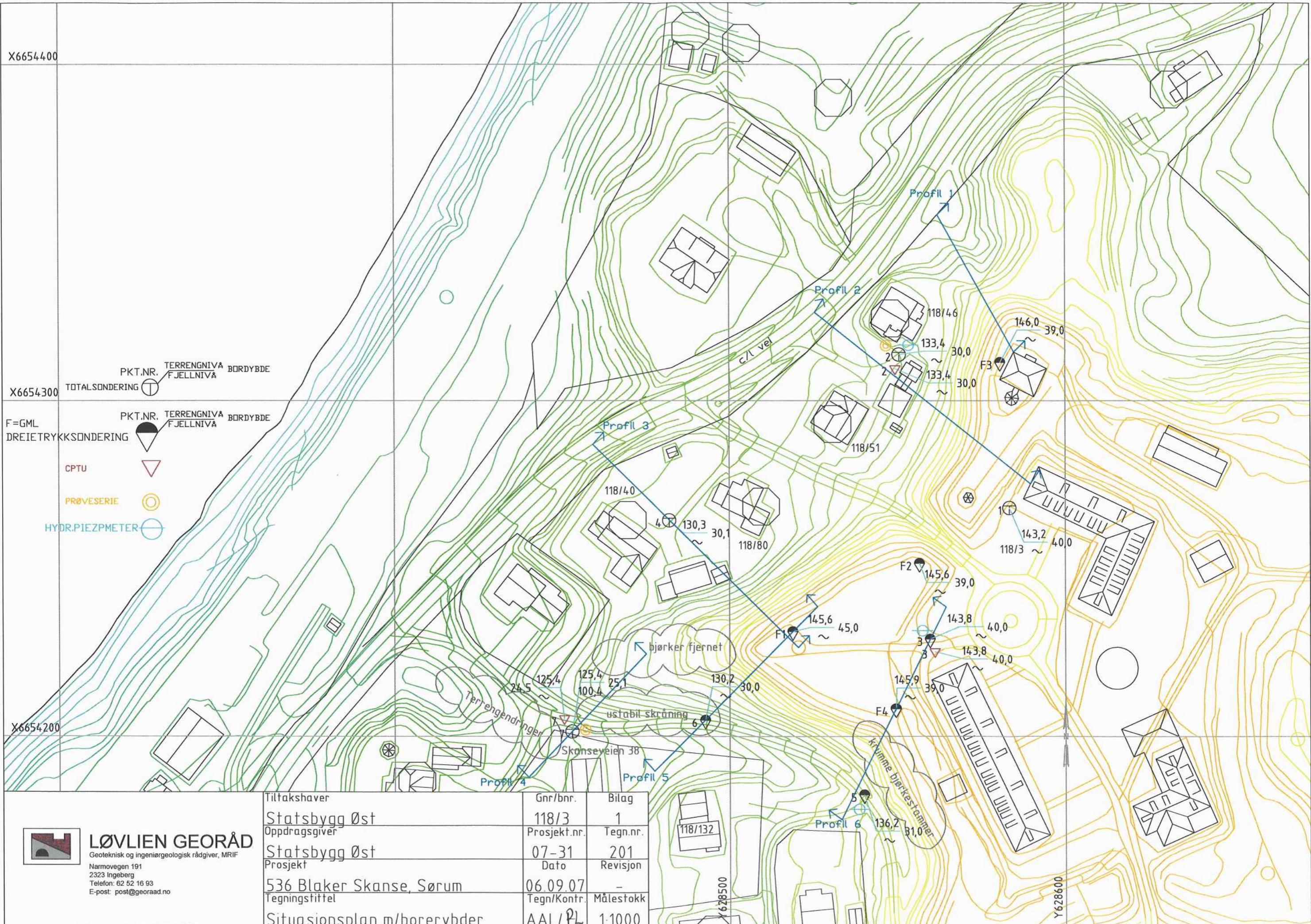
3. Boring av kalk-sementpeler synes risikabelt installasjonsmessig. Ved å starte nedenfra og bore seg oppover mot vollen vil en muligens få en stabil situasjon, men eiendommene vil bli kraftig berørt.

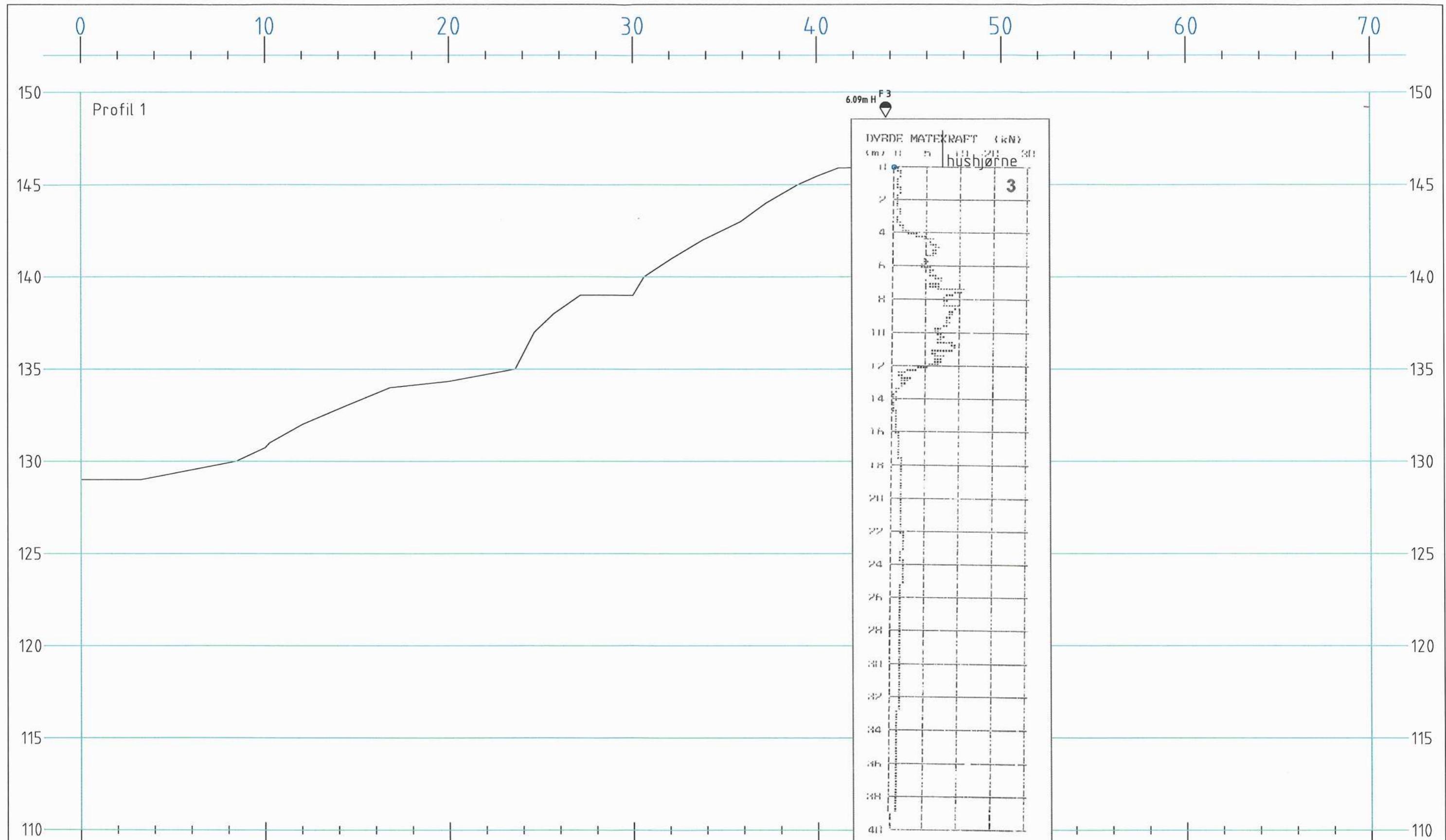
4. Elektroosmose betyr at det trekkes vann ut av leira ved hjelp av elektrisk påførte spenninger. På grunn av at leira ligger dypt under de høye vollene og at metoden er tidkrevende og kostbar, blir dette ikke vurdert som en sannsynlig metode for forbedring.

5. Elektrolyse betyr at det må bores perforerte rør på toppen av skråningen som tilføres salt og at saltet drives gjennom leira ved hjelp av påført elektrisk strøm.

6. Konklusjon

Stabilitetsforholdene er generelt dårlige. I ett spesielt område er forholdene så dårlige at tiltak må forsøkes satt i verk. Det tiltaket som synes gjennomførbart uten for store inngrep, er jordnagling. Om ønskelig kan vi bistå med å lage et forprosjekt/tilbudsgrunnlag for dette arbeidet.

F=GML
DREIETRYKKSØNDERING

LÖVLIEN GEORÅD

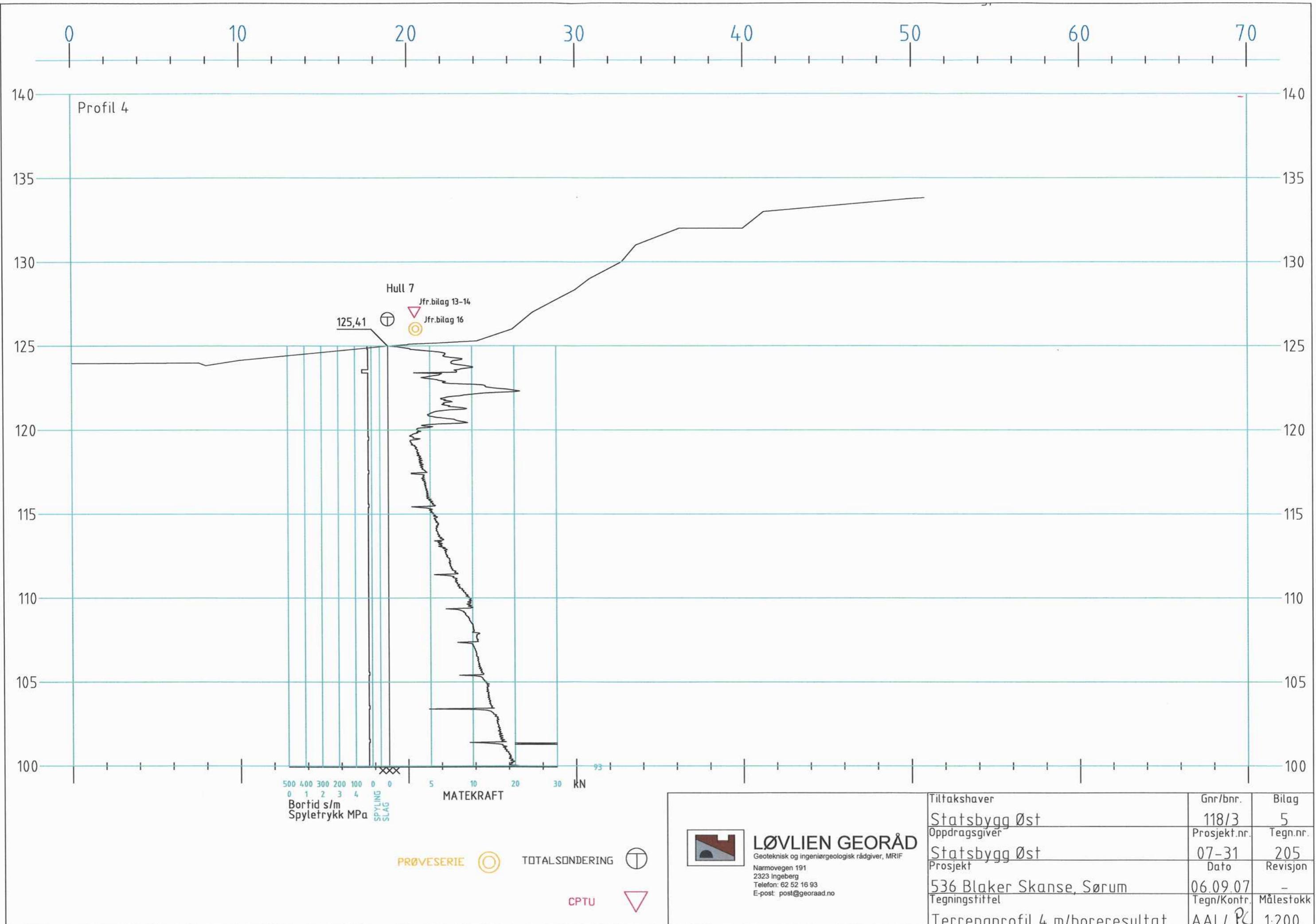
Geoteknisk og ingeniørgenologisk rådgiver, MRIF

Narmvegen 191
2323 Ingeberg
Telefon: 62 52 16 93
E-post: post@georad.no

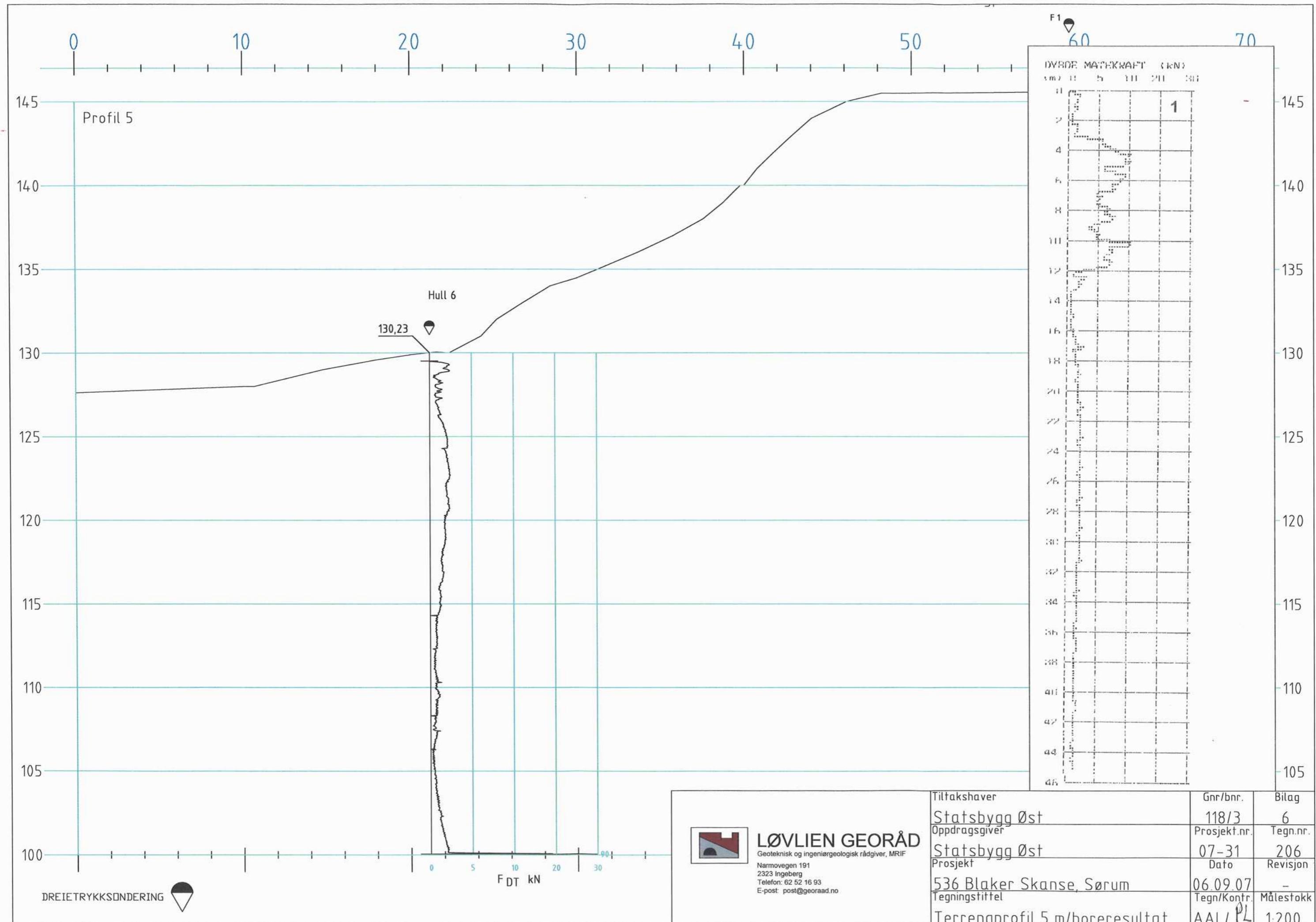
Tiltakshaver
Statsbygg Øst
Oppdragsgiver
Statsbygg Øst
Prosjekt
536 Blaker Skanse, Sørumsand
Tegningstittel
Terrenaprofil 1 m/boreresultat

Gnr/bnr.
118/3
Prosjekt.nr.
07-31
Dato
06.09.07
Tegn/Kontr.
PL

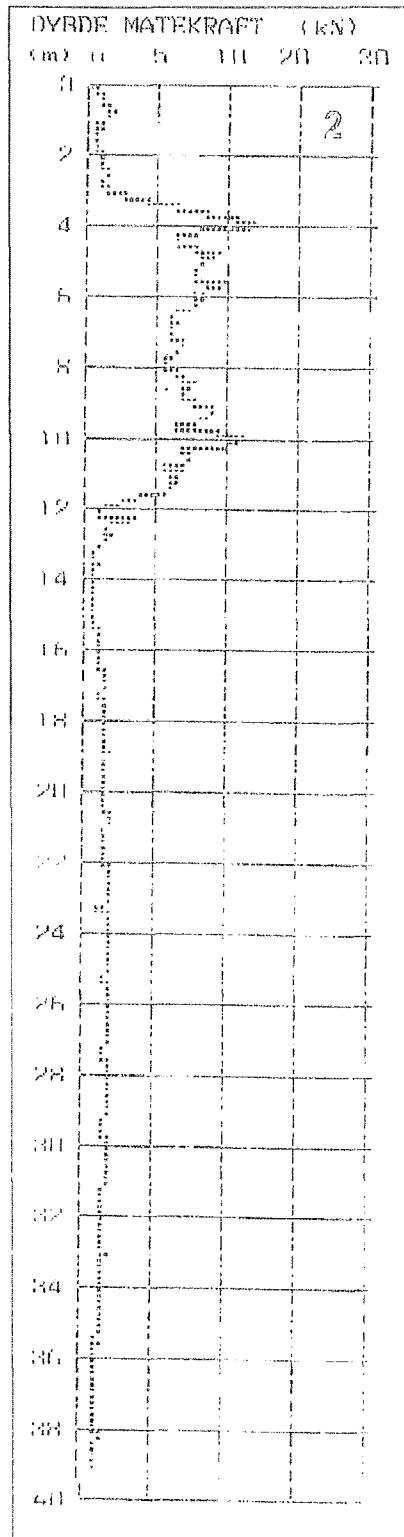
Bilag
2
Tegn.nr.
202
Revisjon
–
Målestokk
1:200

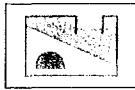
LØVLIN GEORÅD
Geoteknisk og ingeniørgeologisk rådgiver, MRIF
Narmvegen 191
2323 Ingeberg
Telefon: 62 52 16 93
E-post: post@georaa.no

F2

DREIETRYKKSØNDERING

LØVLIN GEORÅD

Geoteknisk og ingeniørgeologisk rådgiver, MRIF

Narmvegen 191

2323 Ingeberg

Telefon: 62 52 16 93

E-post: post@georad.no

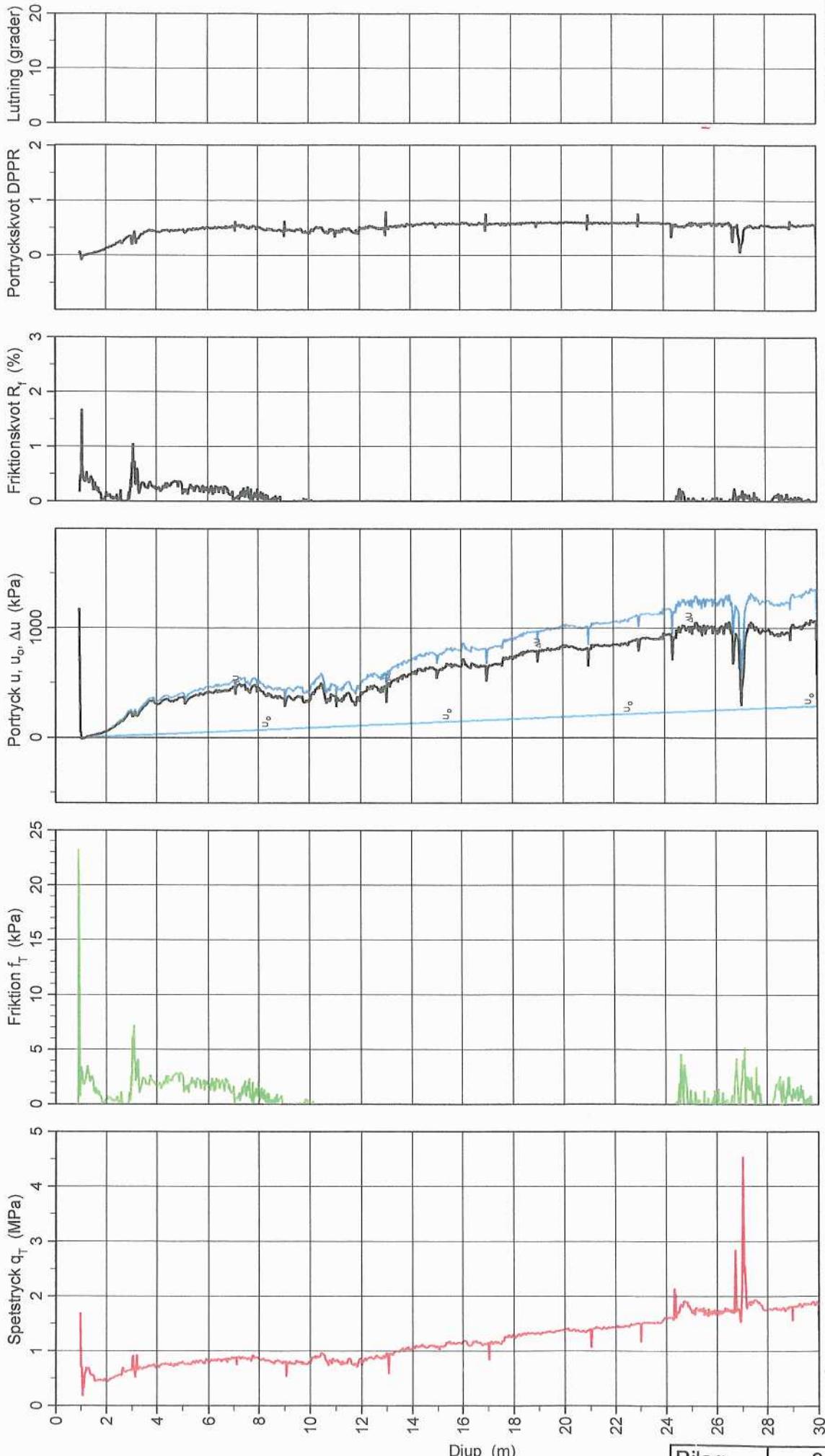
Tiltakshaver	Gnr/bnr.	Bilag
Statsbygg Øst	118/3	8
Oppdragsgiver	Prosjekt.nr.	Tegn.nr.
Statsbygg Øst	07-31	208
Prosjekt	Dato	Revisjon
536 Blaker Skanse, Sørum	06.09.07	-
Tegningstittel	Tegn/Kontr.	Målestokk
Boreresultat pkt. 2	AAL/	1:200

CPT sondering uppmätta parametrar

Referens	
Nivå vid referens	0.00 m
Grundvattenytta	1.30 m
Startdjup	1.00 m

Projekt Statsbygg øst, Blakre Skanse

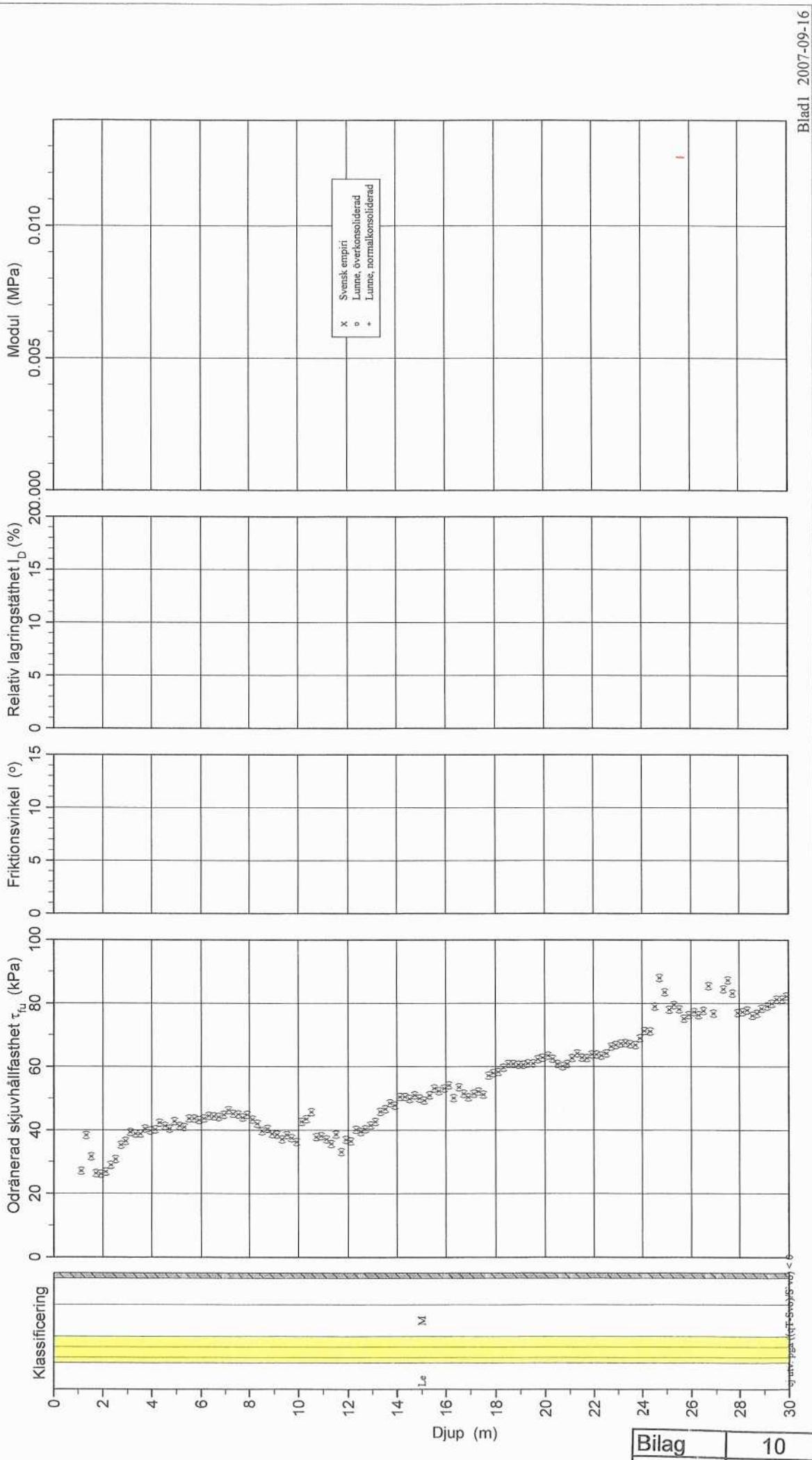
Projekt nr 07-31
Plats 100666
Borrhåll 2
Datum 070807

CPT sondering utvärderad enligt SGI Info 15

Referens
Nivå vid referens 0.00 m
Grundvattnytta 1.30 m
Startdjup 1.00 m

Förborningsdjup 1.00 m
Förborrat material
Utrustning
Geometri Normal

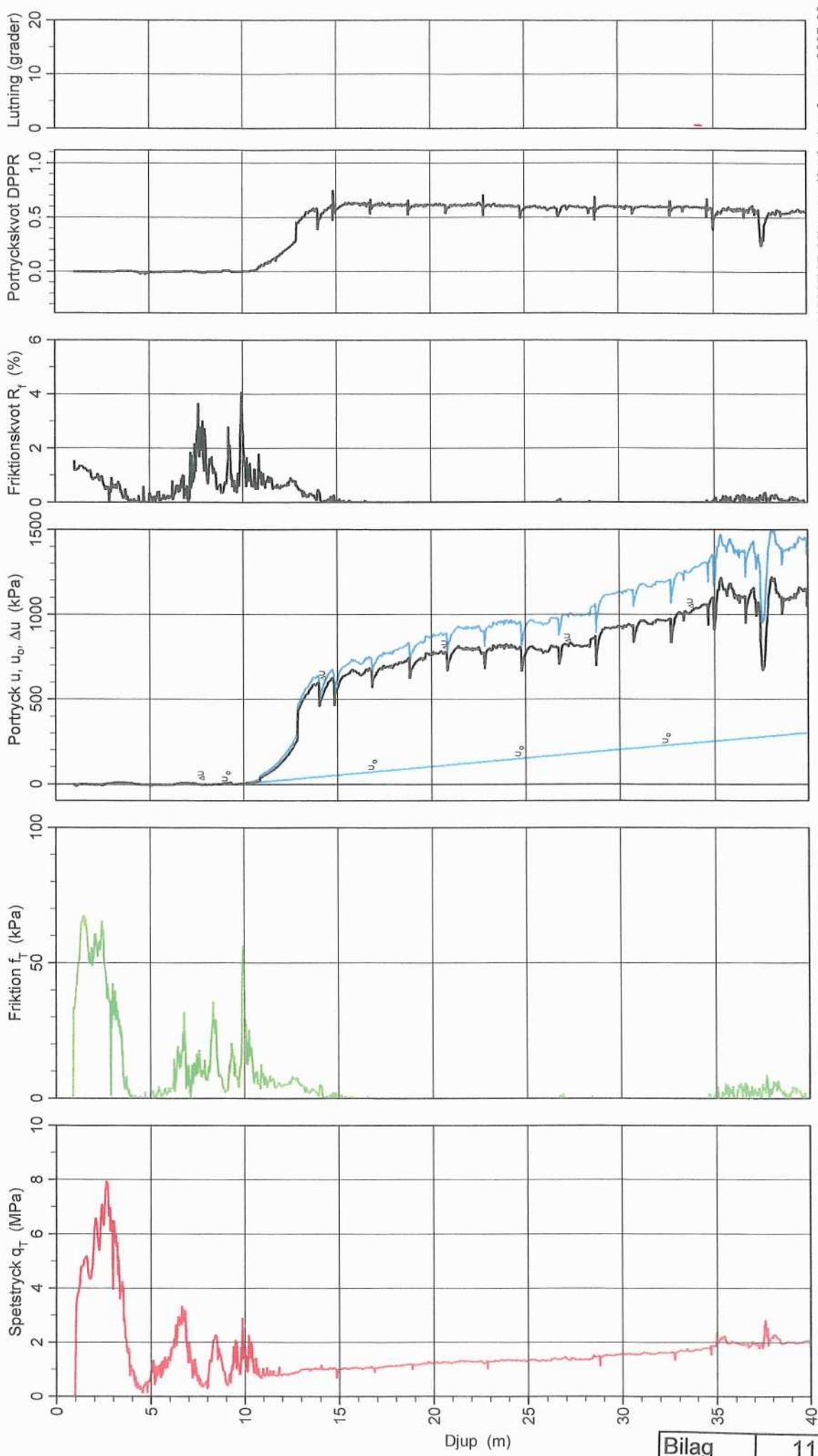
Bilag	10
Tegning	110
Signatur	P

CPT sondering uppmätta parametrar

Referens	
Nivå vid referens	0.00 m
Grundvattenytan	9.80 m
Startdjup	1.00 m

Projekt Statsbygg øst, Blaker Skanse

Projekt nr 07-31
Plats 100666
Borrhål 3
Datum 070806

Bilag	11
Tegning	111
Signatur	D

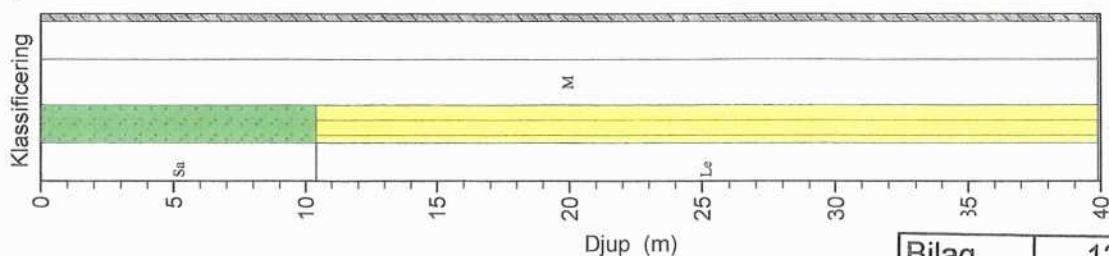
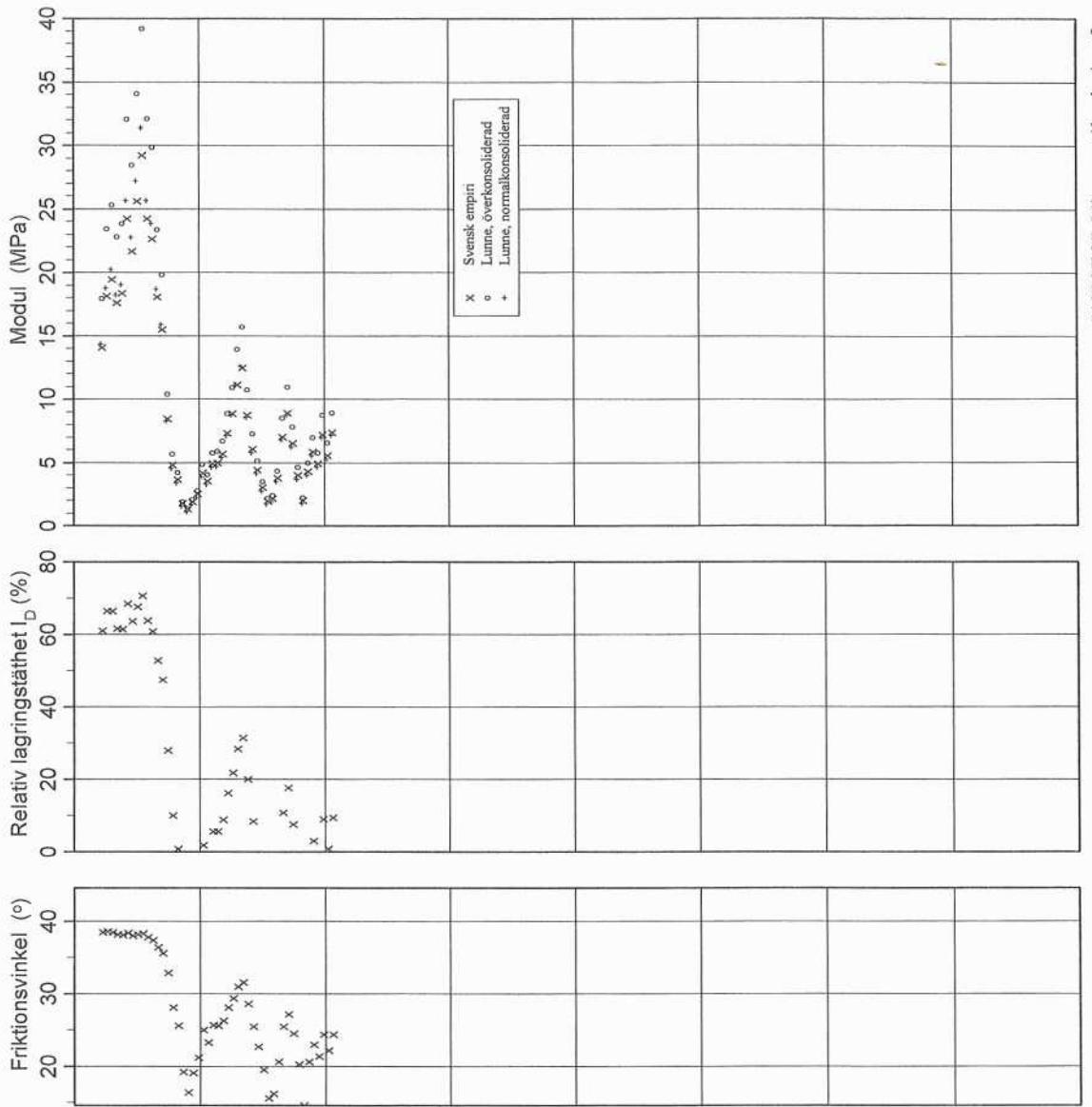
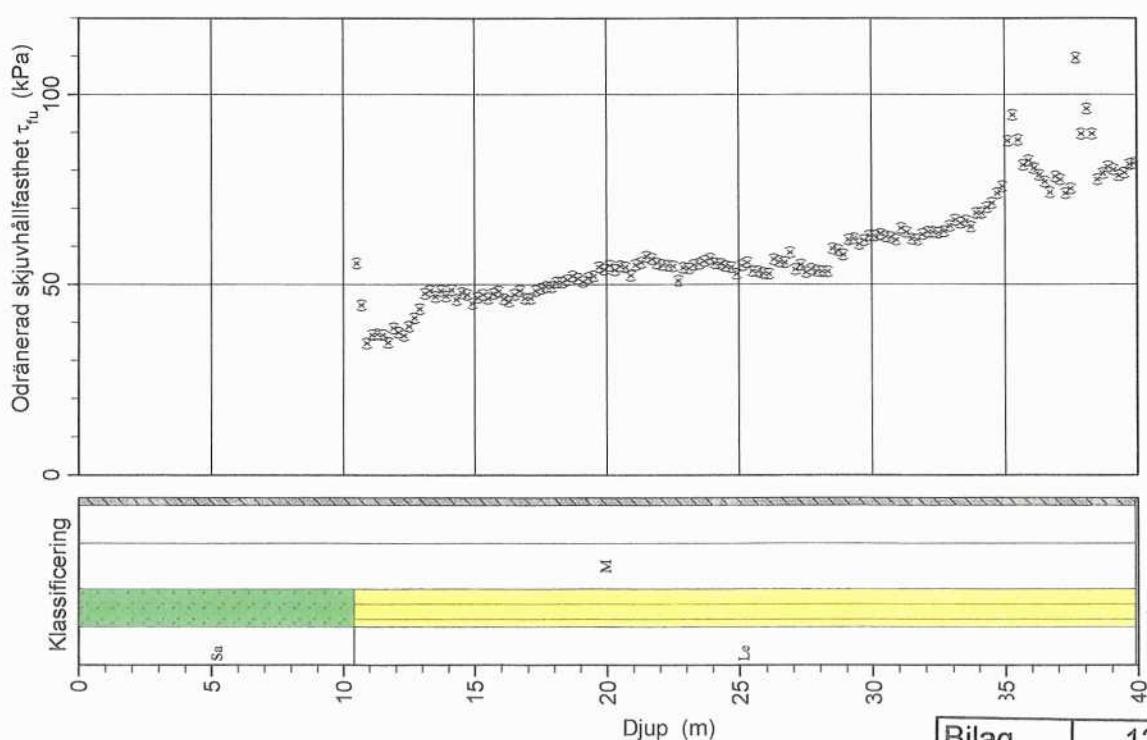
CPT sondering utvärderad enligt SGI Info 15

Referens
Nivå vid referens 0.00 m
Grundvattenryta 9.80 m
Startdjup 1.00 m

Förborningsdjup 1.00 m
Förborrat material
Utrustning
Geometri Normal

Projekt Statsbygg øst, Blaker Skanse

Projekt nr 07-31
Plats 100666
Borrhåll 3
Datum 070806

Bilag	12
Tegning	112
Signatur	

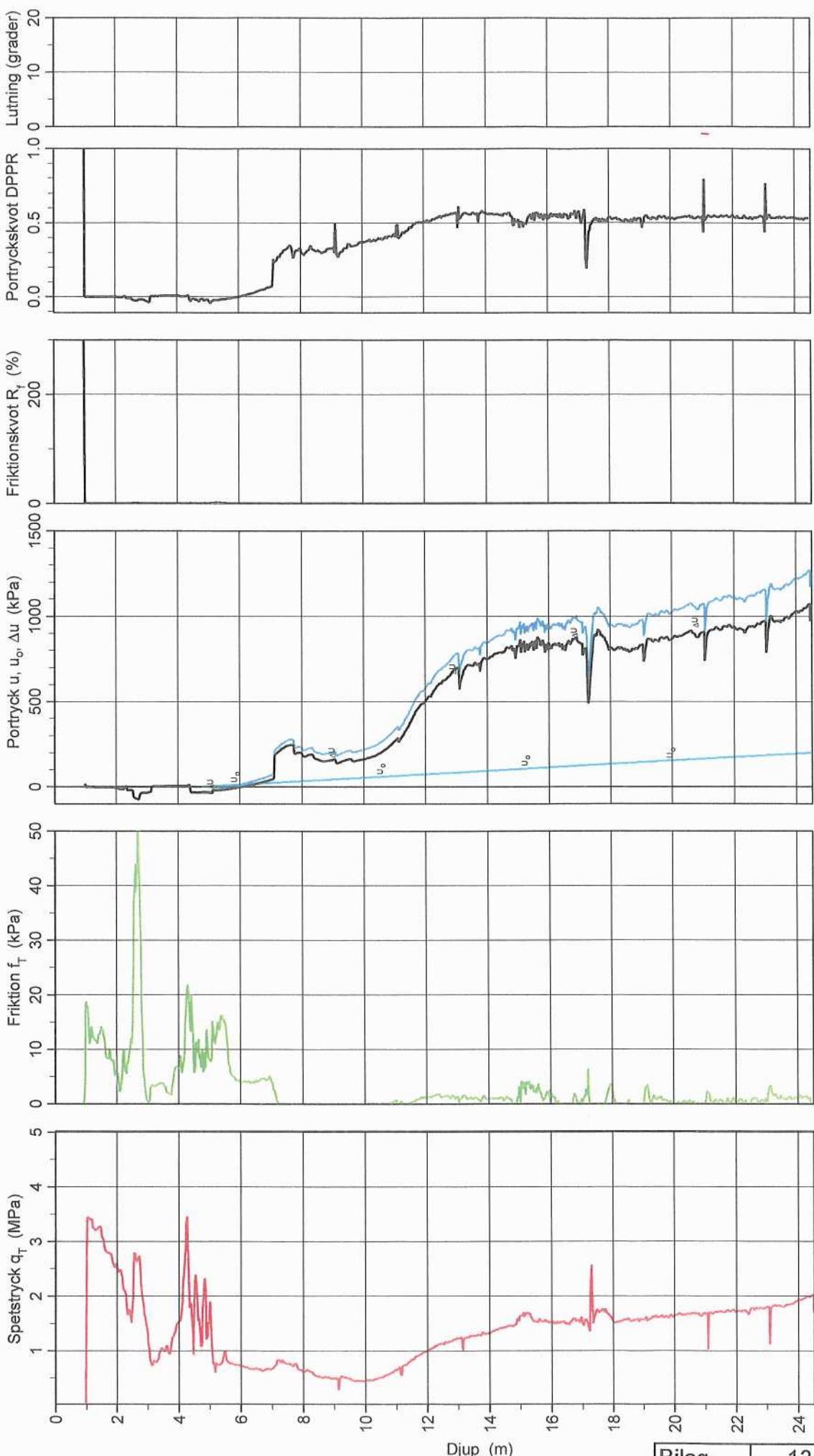
CPT sondering uppmättta parametrar

Referens
Nivå vid referens 0.00 m
Grundvattenytta 4.50 m
Startdjup 1.00 m

Förborningsdjup 1.00 m
Förborrat material
Utrustning
Geometri Normal

Projekt Statsbygg øst, Bläker Skanse

Projekt nr 07-31
Plats Borrhål 7
Datum 070807

Djup (m)

Bilag	13
Tegning	113
Signatur	PL

CPT sondering utvärderad enligt SGI Info 15

Referens

Nivå vid referens 0.00 m

Grundvattnsyra 4.50 m

Startdjup 1.00 m

Förborrningsdjup 1.00 m

Förborrat material

Utrustning

Geometri Normal

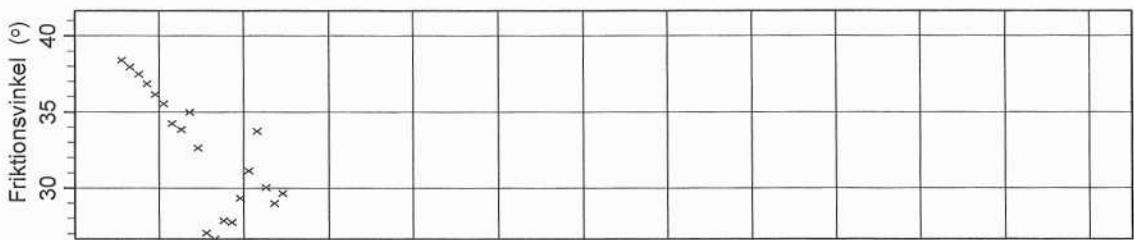
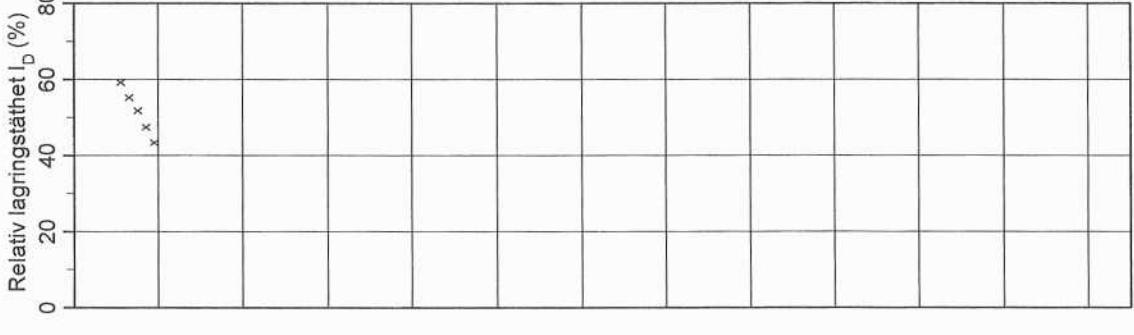
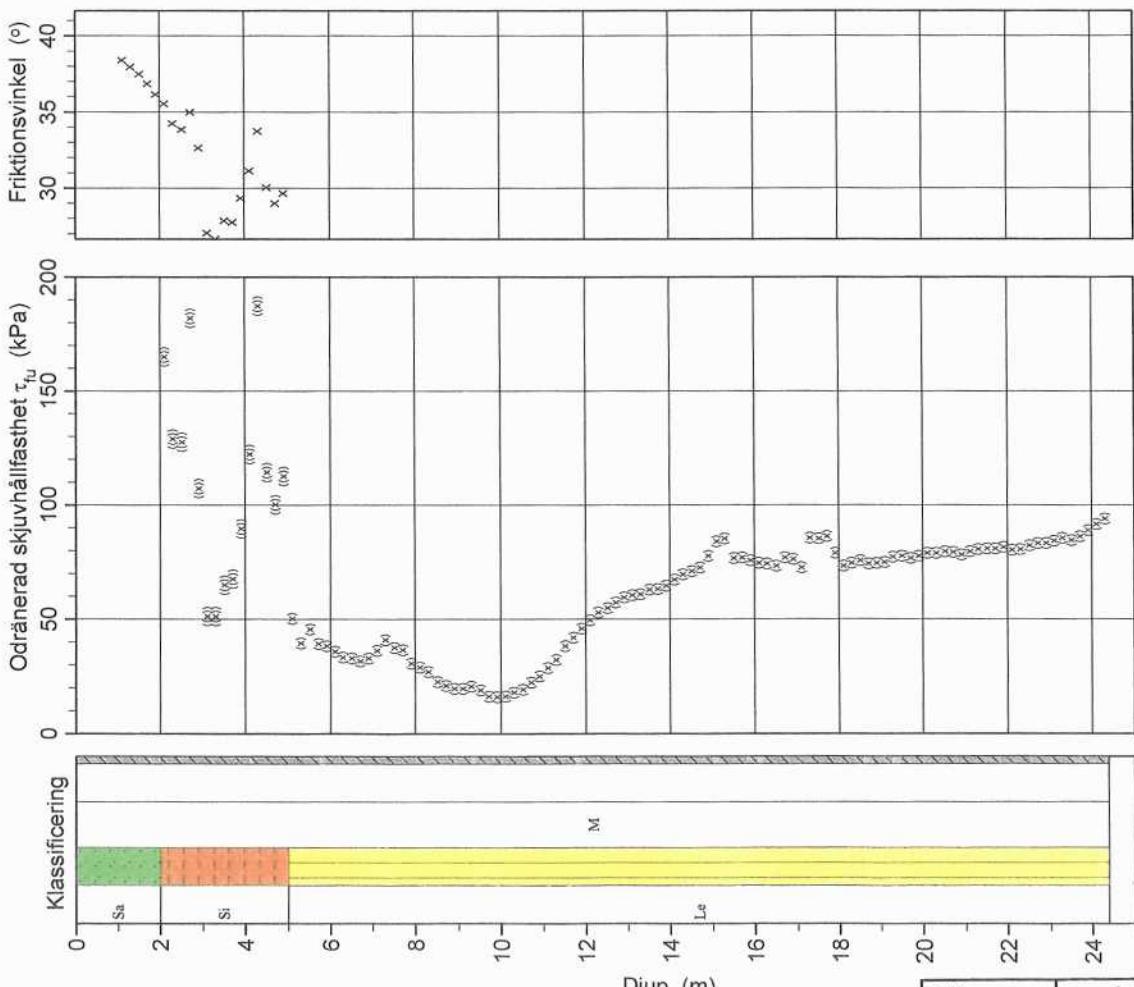
Projekt Statsbygg øst, Blakker Skanse

Projekt nr 07-31

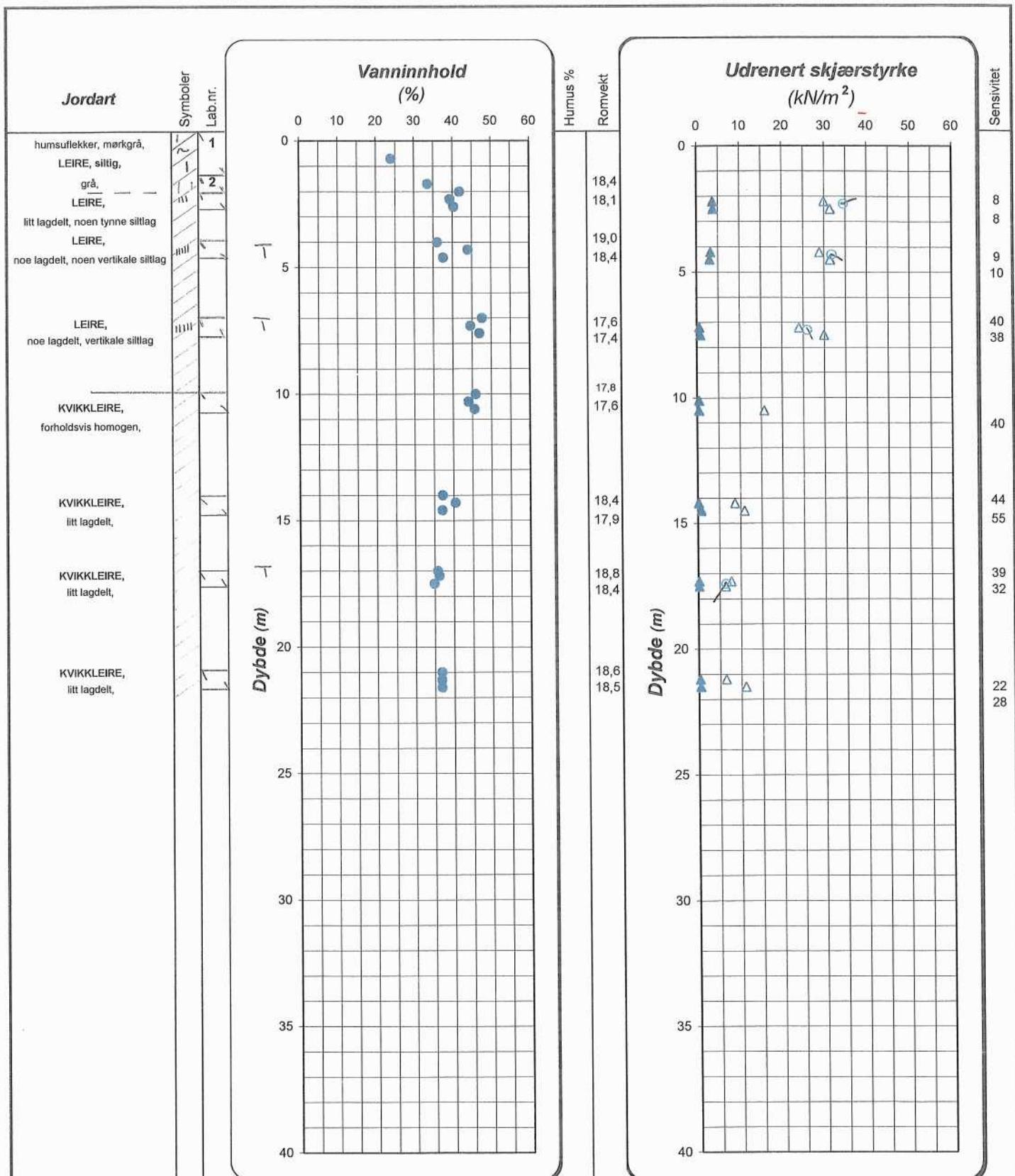
Plats 100666

Borrhål 7

Datum 070807

Bilag	14
Tegning	114
Signatur	PL

Enkelt trykkforsøk : 0 (angir def.% v/brudd)
15 5 10

Konusforsøk:
Omrørt/uforstyrret - ▲/△

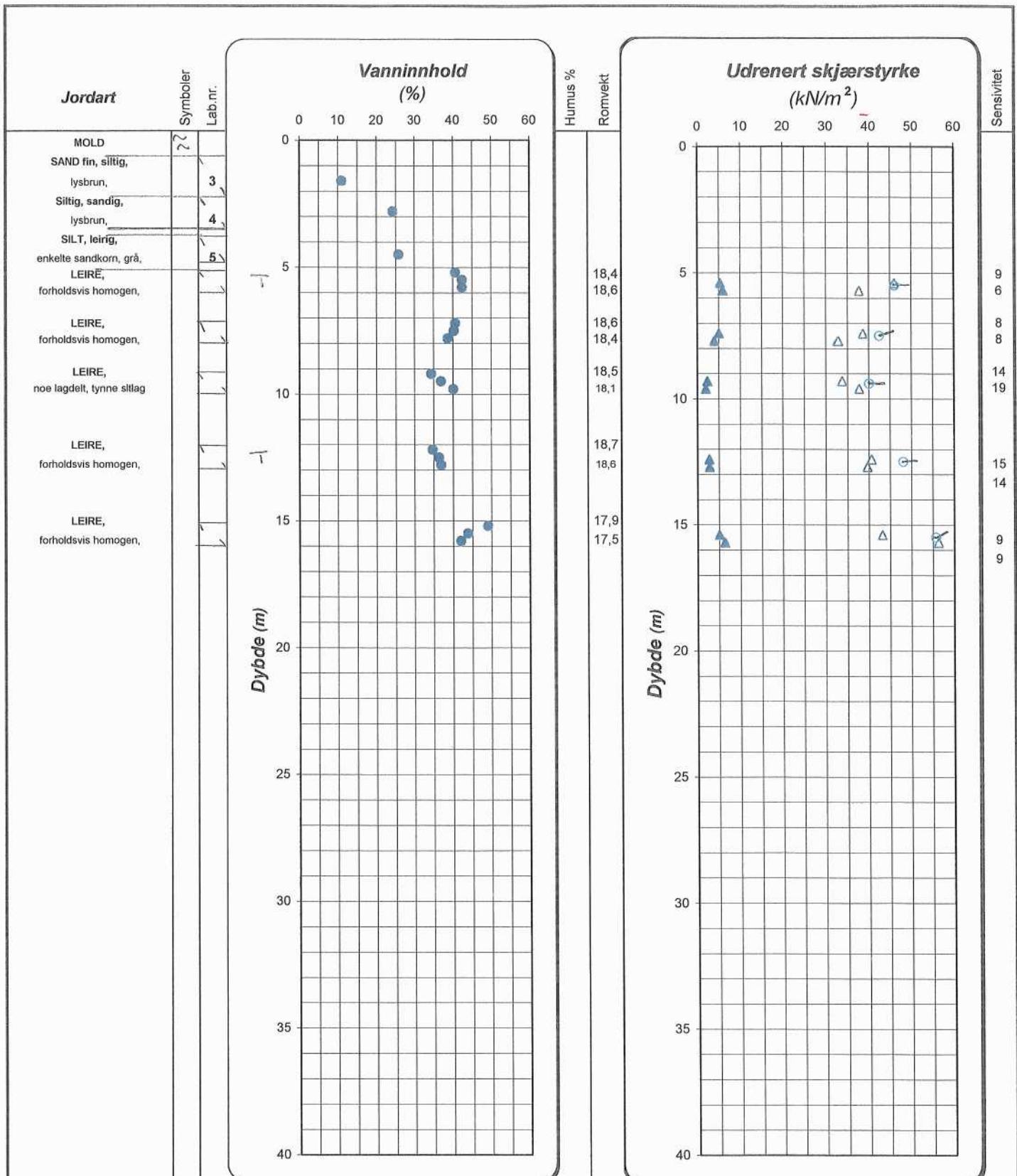
T=treaksialforsøk
Ø=ødometerforsøk
K=kornkurve
M=miljøprøve

LØVLIEN GEORÅD
Geoteknisk og ingeniørgeologisk rådgiver MRIF

Tiltakshaver
Statsbygg Øst
Prosjekt:
Blaker Skanse, Sørum
Tekst:
Løsmasseprofil pkt. 2

Bilag: 15
Prosj.nr: 07-31
Tegn.nr: 215
Vertikal: M=1:200
Dato: 06.09.2007
Utført/Kontr AAL/PL

Enkelt trykkforsøk : 0
 15 ○ 5 (angir def. % v/brudd)
 10

Konusforsøk:
 Omrørt/uforstyrret - △/△

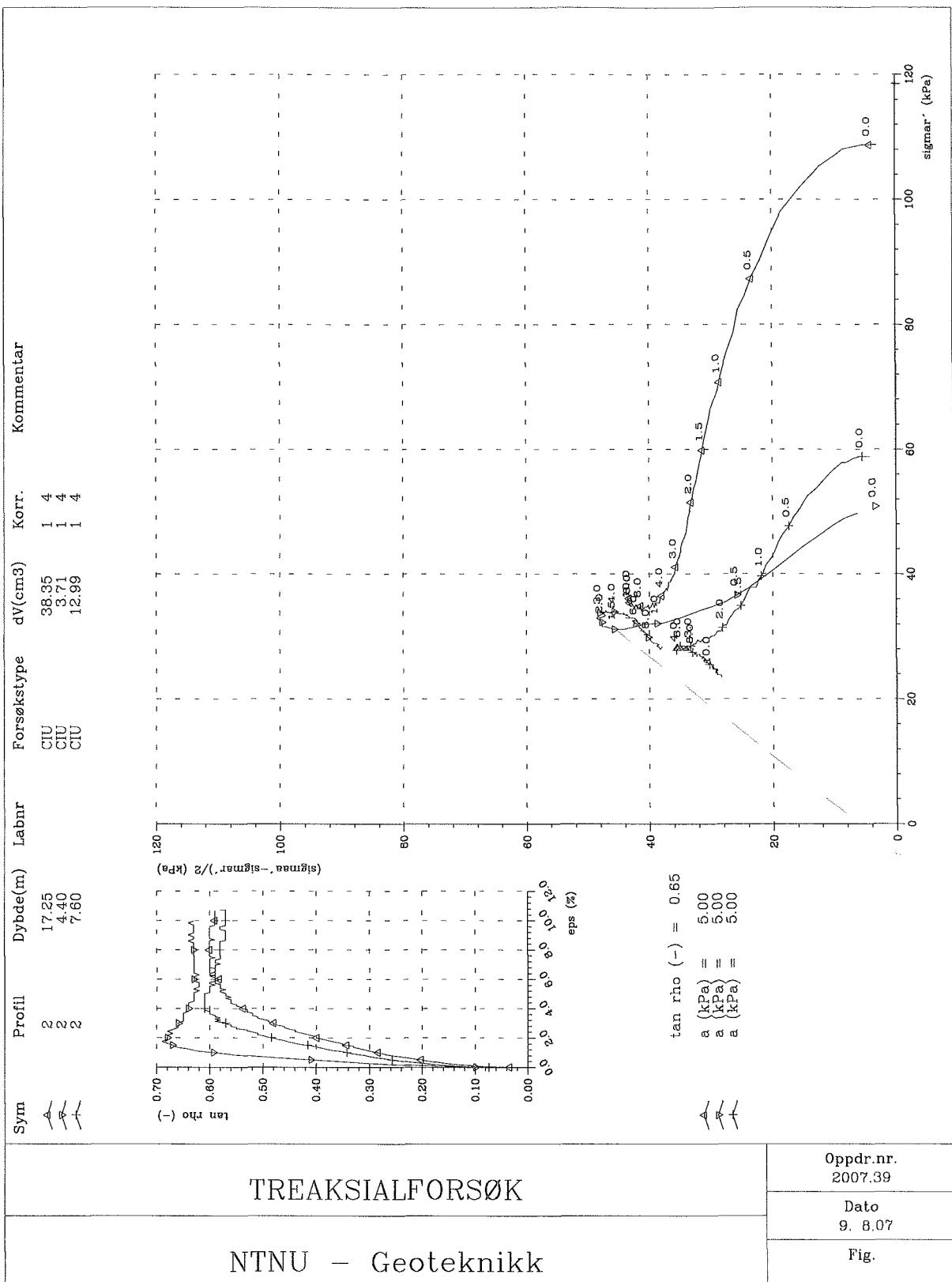
T=treaksialforsøk
 Ø=ødometerforsøk
 K=kornkurve
 M=miljøprøve

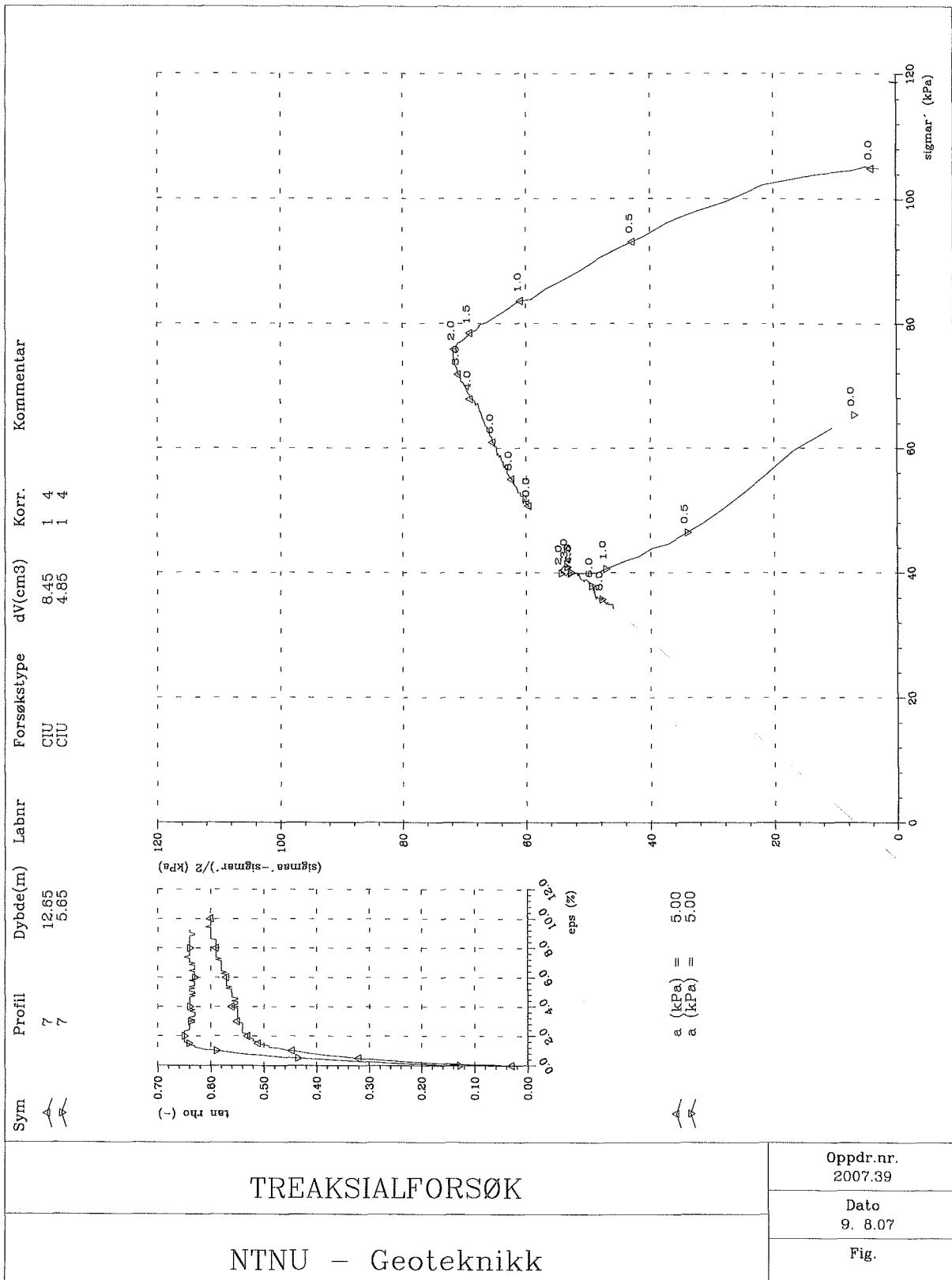
LØVLIEN GEORÅD
 Geoteknisk og ingenørgeologisk rådgiver MRIF

Tiltakshaver
 Statsbygg Øst
 Prosjekt:
 Blaker Skanse, Sørum
 Tekst:
 Løsmasseprofil pkt. 7

Bilag: 16
 Prosj.nr: 07-31
 Tegn.nr: 216
 Vertikal: M=1:200
 Dato: 06.09.2007
 Utført/Kontr AAL/PL

Bilag	17
Tegning	117
Signatur	[Signature]

Bilag	18
Tegning	118
Signatur	[Signature]

dybde i meter

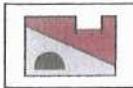
TOTALSONDERING

CPTU

DREIETRYKKSØNDERING

LØVLIEN GEORÅD

Geoteknisk og ingeniørgeologisk rådgiver, MRIF

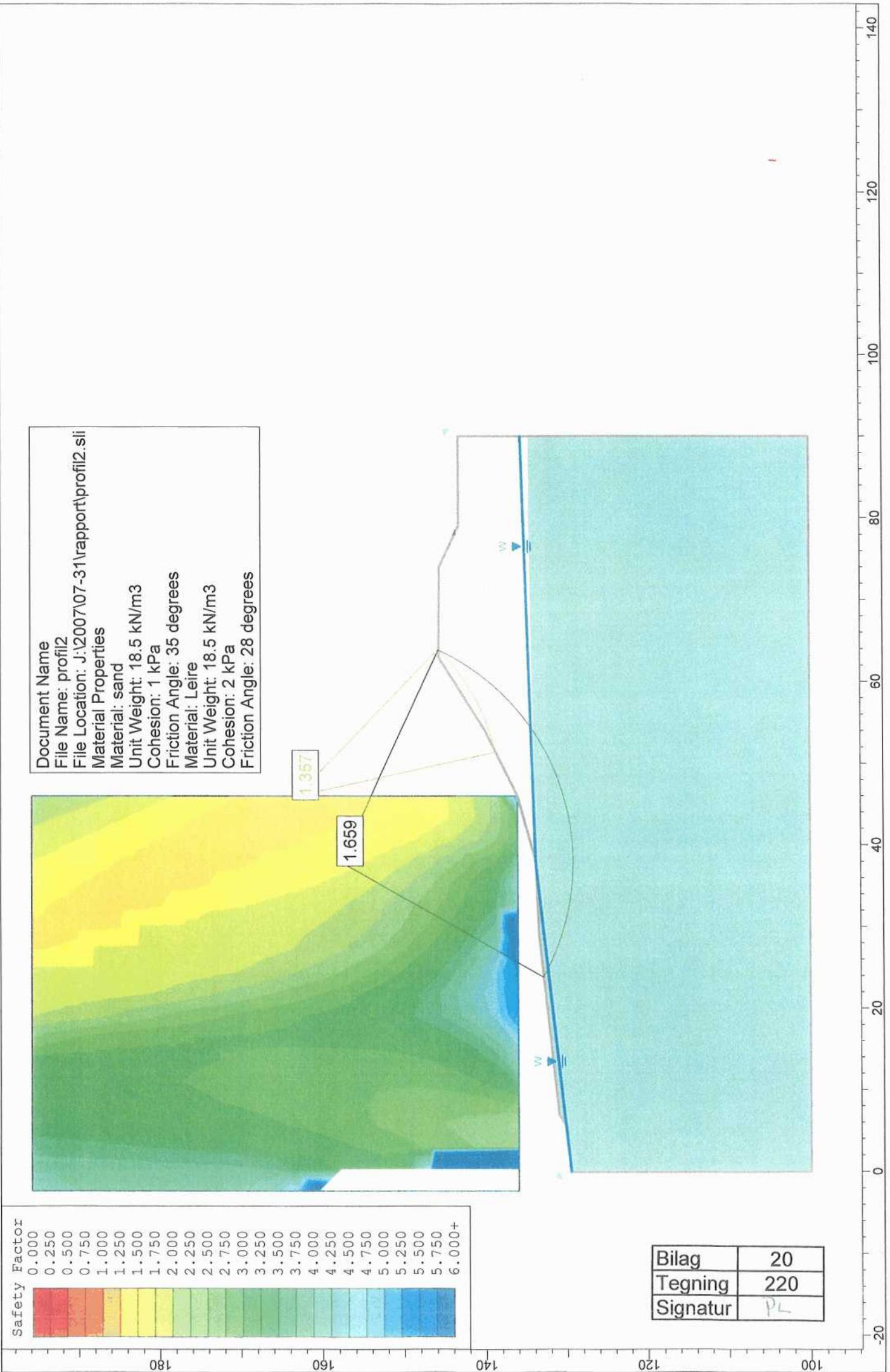
Namrodeon 191

Nationvegen
2323 Ingeberg

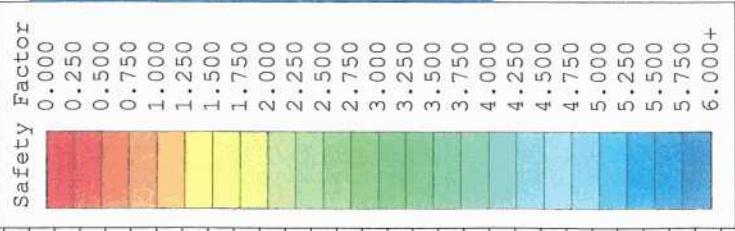
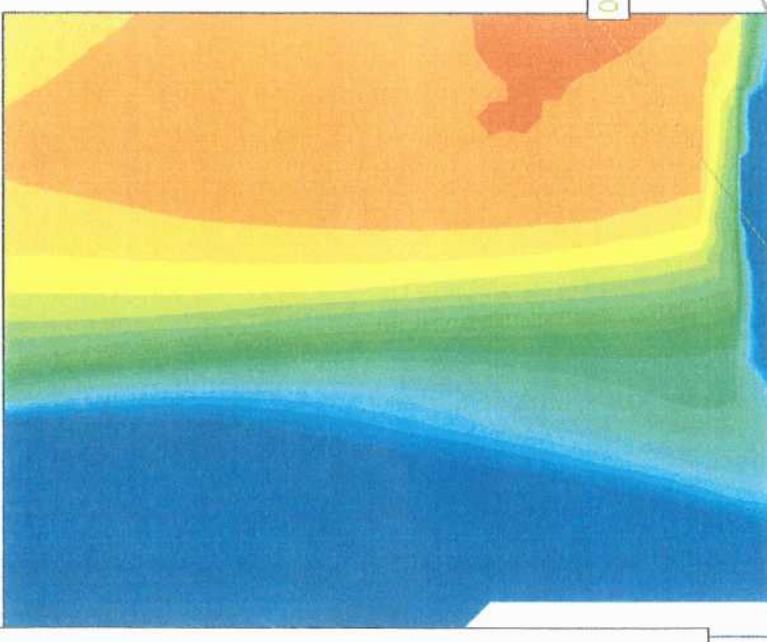
2323 Ingelberg
Telefon: 62 52 16 93

E-post: post@georaad.no

Tiltakshaver	Gnr/bnr.	Bilag
Statsbygg Øst	118/3	19
Oppdragsgiver	Prosjekt.nr.	Tegn.nr.
Statsbygg Øst	07-31	219
Prosjekt	Dato	Revisjon
536 blaker Skanse, Sørum	06.09.07	-
Tegningstittel	Tegn/Kontr.	Målestokk
Koordinat - og hørpunktliste	AAI / Ph	-

Document Name
File Name: profil2.su
File Location: J:\2007\07-31\rapport\profil2.su.sli
Material Properties
Material: sand
Unit Weight: 18.5 kN/m³
Cohesion: 1 kPa
Friction Angle: 35 degrees
Material: Leire.su
Unit Weight: 18.5 kN/m³
Cohesion Type: Function of Depth
Cohesion (Top): 30 kPa
Cohesion Change: 1.5 kPa/m

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

140

140

160

180

100

120

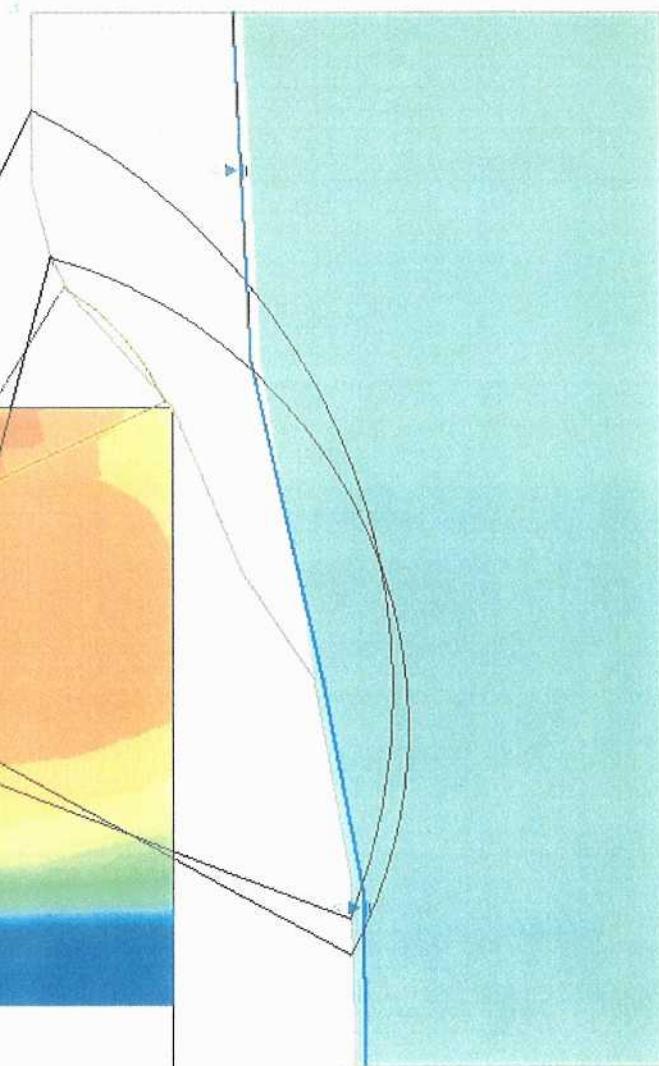
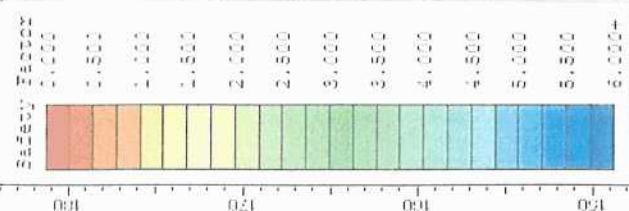
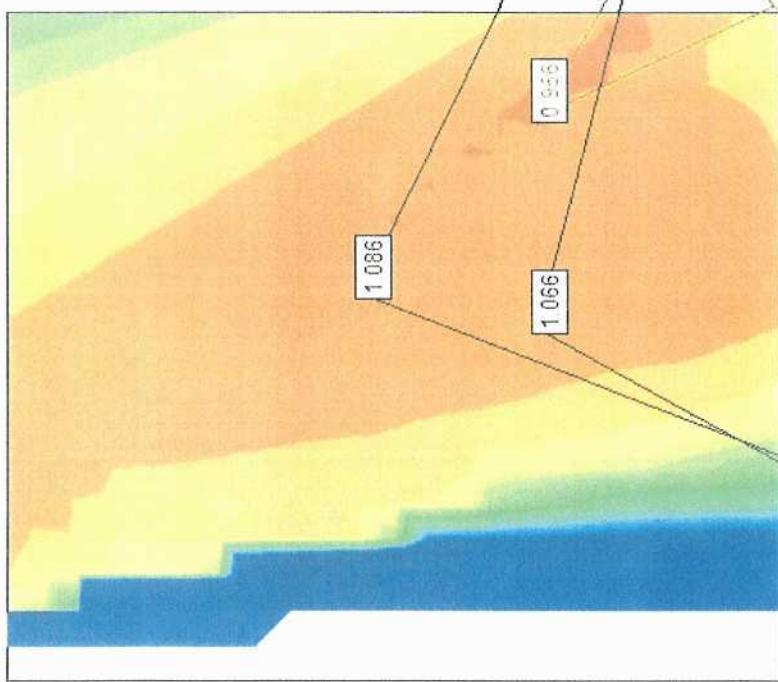
140

140

160

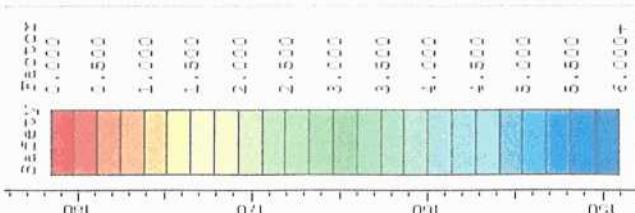
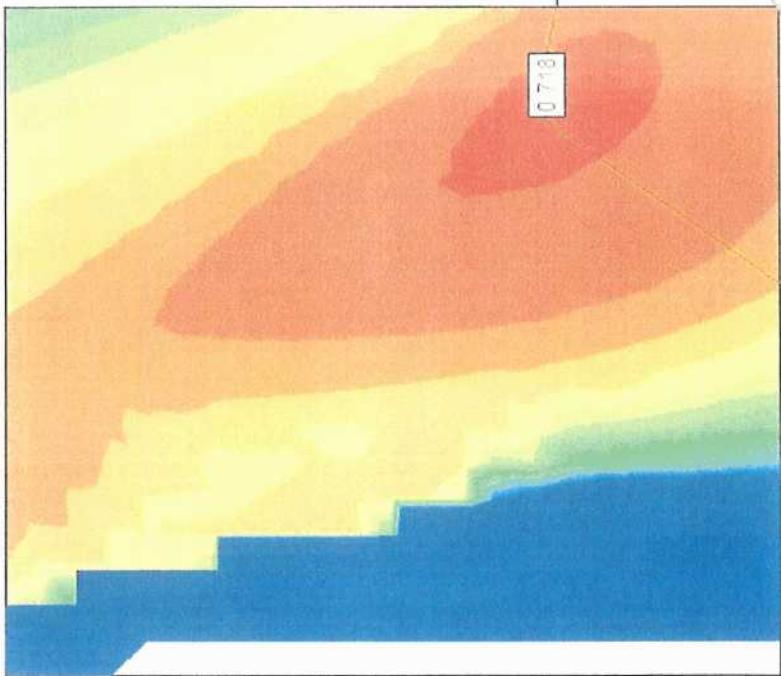
<p

Document Name: profil5
File Name: profil5
File Location: J:\2007\07-31\rapport\profil5.sli
Material Properties
Material: Sand
Unit Weight: 18.5 kN/m³
Cohesion: 1 kPa
Friction Angle: 35 degrees
Material: Leire
Unit Weight: 18.5 kN/m³
Cohesion: 2 kPa
Friction Angle: 28 degrees

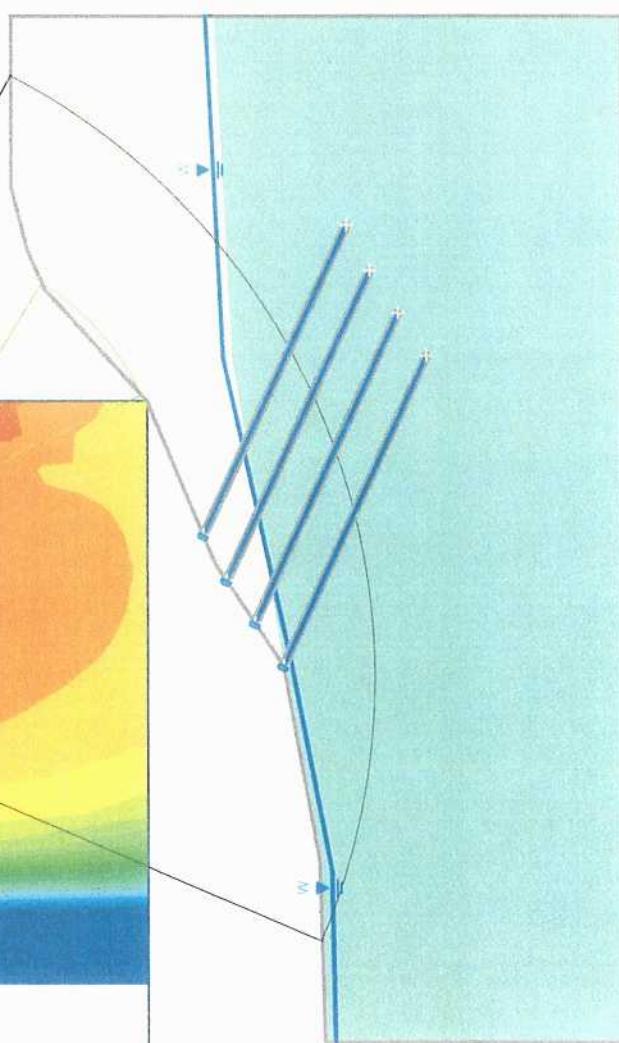
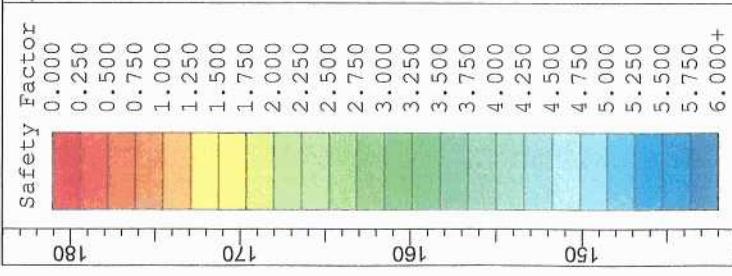
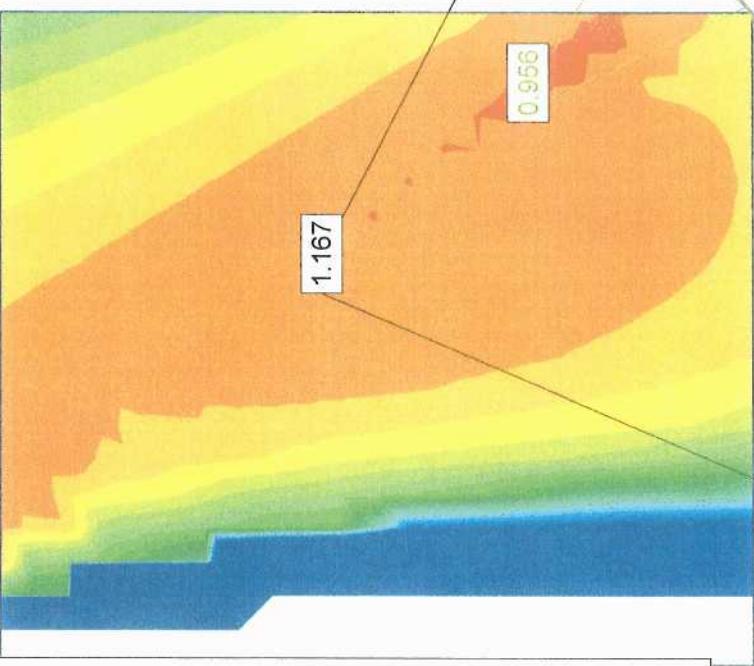
Bilag	22
Tegning	222
Signatur	

Document Name: profil5.su
File Name: profil5.su
Material Properties
Material: Sand
Unit Weight: 18.5 kN/m³
Cohesion: 1 kPa
Friction Angle: 35 degrees
Material: leire.su
Unit Weight: 18.5 kN/m³
Cohesion (Top): 25 kPa
Cohesion Change: 2 kPa/m

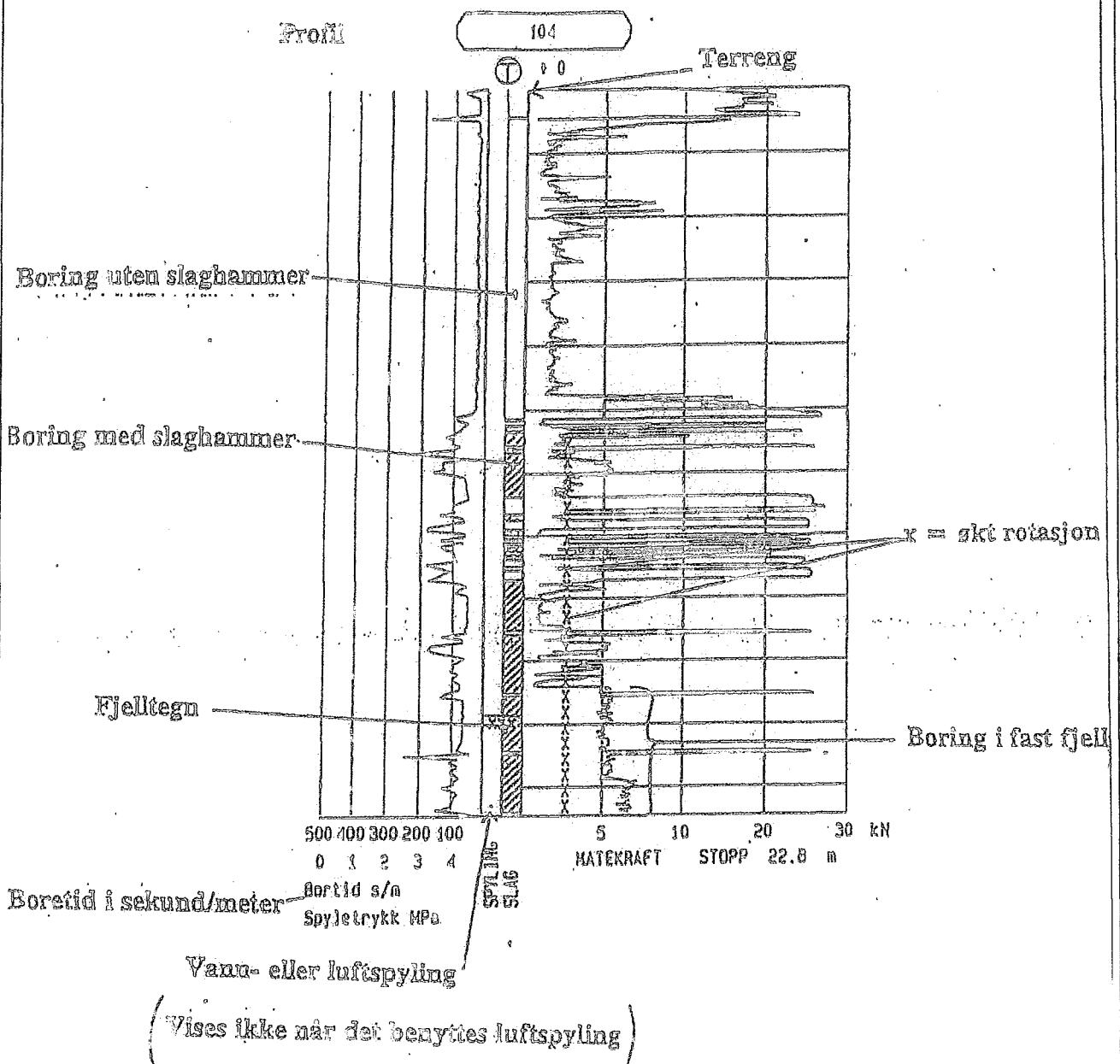
Bilag	23
Tegning	223
Signatur	PL

Document Name
 File Name: profil5naglet
 File Location: J:\2007\07-31\rapport\profil5naglet.sli
 Material Properties
 Material: Sand
 Unit Weight: 18.5 kN/m³
 Cohesion: 1 kPa
 Friction Angle: 35 degrees
 Material: Leire
 Unit Weight: 18.5 kN/m³
 Cohesion: 2 kPa
 Friction Angle: 28 degrees

Bilag	24
Tegning	224
Signatur	PL

Eksempel på totalsondering m/ forklaring

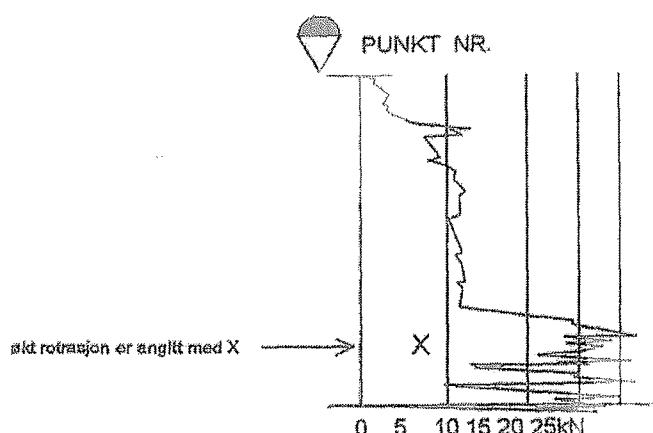

Eksempel på dreietrykksondering m/ forklaring

Prinsipp

Målt nedpresningskraft måles som funksjon av dybden.
Dybdeskalaen er lineær, kraftskalaen er ikke - lineær.

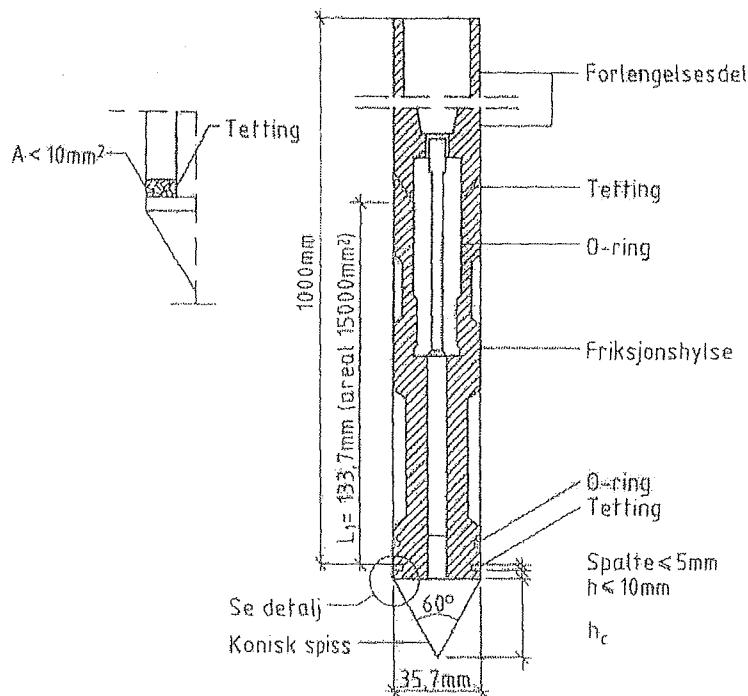
Borstreng med standard spiss presses med hastighet 3 meter/minutt.
Dersom denne hastigheten kan opprettholdes, økes rotasjonen
(x i diagrammet).

Forklaring av trykksondering (CPTU) -

Prinsipp

Trykksondering, CPT (cone penetration test), med poretrykksmåling blir gjerne forkortet CPTU. Sonderingen utføres ved at en sylinderisk sonde med konisk spiss presses ned i grunnen med konstant penetrasjonshastighet 20 mm/s. Under nedpressingen måles kraften mot den koniske spissen, poretrykket like bak spissen og sidefriksjon mot en friksjonshylse på den sylinderiske delen.

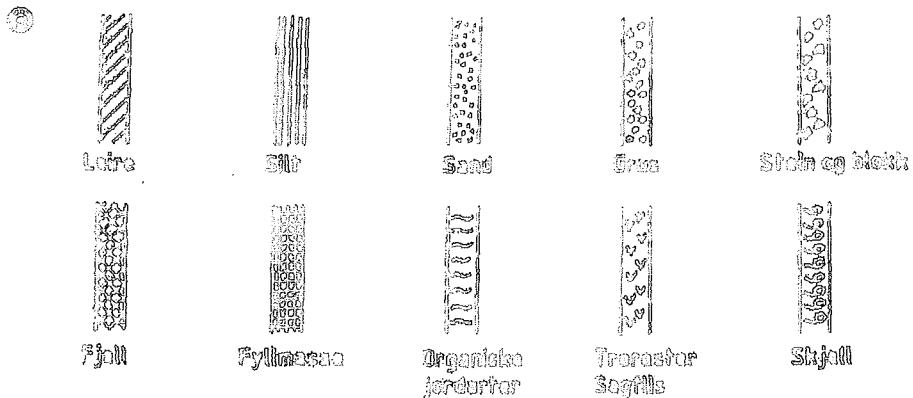

Målingene skjer ved elektronisk eller akustisk signaloverføring.

Forklaring av løsmasseprofil

Proverører, materialebrytborer.

Ved blandingsjordarter som ikke har ene kombinasjons symboler.

Præsentering af laboratoriedata.

Opdr.nr. : 1045	Præsenteret 05/03/04	Anbefalet 10/03	Præpareret KMS Born					
Material	1	2	3	4	5	6	7	8
SØLT	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
4.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
5.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
6.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
7.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
8.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
9.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
10.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

1. Dyptet med vann. Ved bading i vann, finn eksplosjon alldeles nede.

2. Jordarteknisk bolle. Gravitasjonsbolle har nede.

3. Røren bolligjort nede ved eksplosjon, nærmest gravitasjonsbolle.

4. Værlær som skiller vannet til grunnvannet nede ved vann.

5. Tverrgjennschnittet til vann.

6. Gravitasjonsbolle nede i høye vann.

7. Vannet som skiller vannet til grunnvannet nede ved vann.

8. Røren der vannet vannet til grunnvannet nede i høye vann.

LOVLJEN GEORÅD
Geologisk undersøkelse AS

Vedlegg